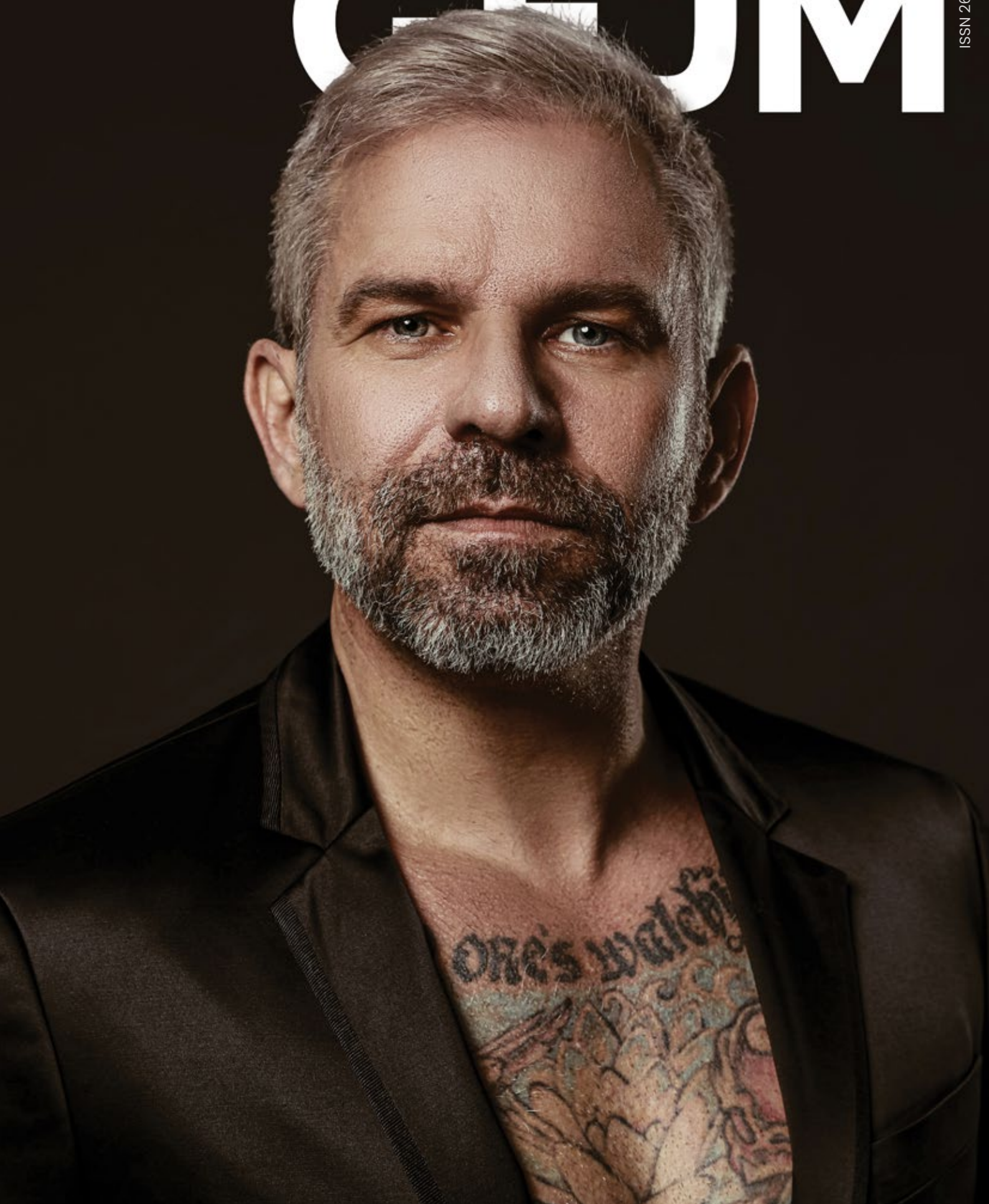


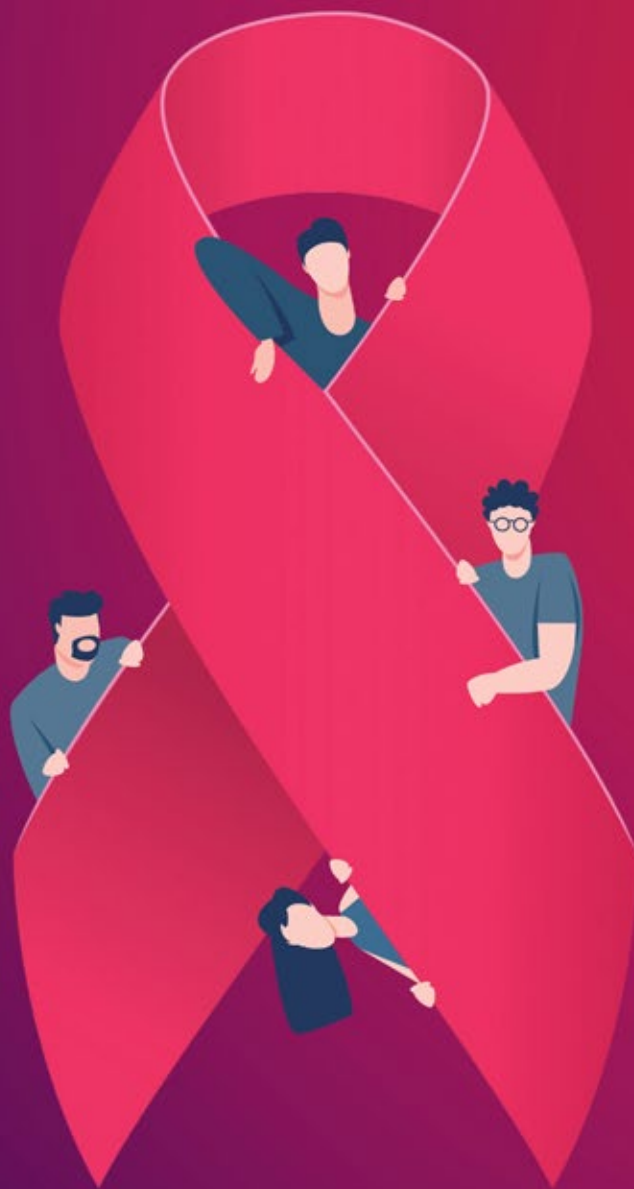
CEUM

ISSN 2670-4471



USTAVIMO VIRUS.

Odkrijmo hiv pravočasno!



Lenis



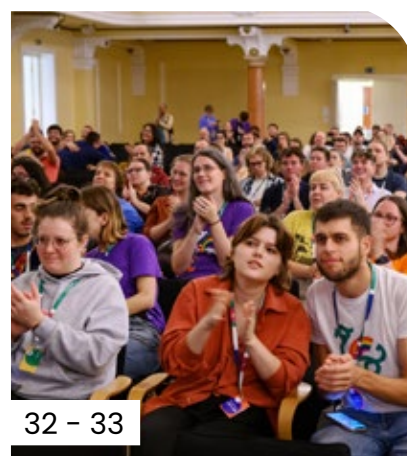
18 - 19

Obletnica 25. let društva Legebitra



20 - 21

Projekt Expand



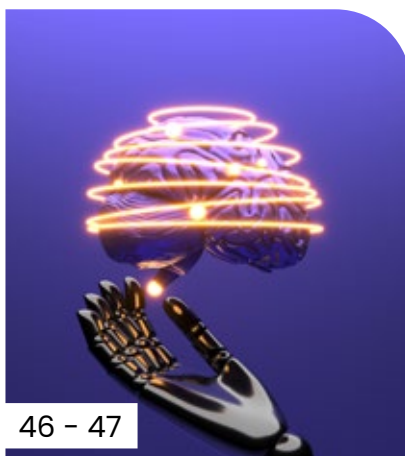
32 - 33

Konferenca ILGA



38 - 39

Intervju Herve Hakizimana



46 - 47

AI Umetna inteligenca



56 - 57

Foto reportaža Parada ponosa na Dunaju

Vabilo k sodelovanju!

Vabimo vse ki bi vas zanimalo sodelovanje, da svoje prispevke, ideje, članke, intervjuje, žmohtne zgodbe, fetiše, reportaže, raznorazne slike s potovanj, prajdov, itd., ki so relevantni za gejevsko skupnost, pošljejo na elektronski naslov gejm@legebitra.si.

GEJM
12. številka
ISSN 2670-4471
december 2023

Izdajatelj:
Društvo informacijski
center Legebitra,
Trubarjeva 76a,
1000 Ljubljana
Zanj: Sebastjan Sitar

Odgovorni urednik:
Sebastjan Sitar

Uredništvo:
Blaž Andoljšek, Luka
Jager, Miha Satler,
Jan Vasiljevič

gejm@legebitra.si

Na naslovnici:
Marko Podgornik Verdev

Fotografija na naslovnici:
Tibor Golob

Tisk:
Grafex, d. o. o.

Naklada:
1000 izvodov



Delovanje, programe
in projekte Društva
informacijski
center Legebitra
sofinancira Fundacija
financiranje invalidskih
in humanitarnih
organizacij v Republiki
Sloveniji – FIHO. Stališča
organizacije ne izražajo
stališč FIHO.



Vsebina te revije ne
odraža nujno stališča
ali mnenja društva
Legebitra.

Za izražena mnenja
odgovarja samo avtor
(ali avtorji) in se zato ta
ne morejo šteti za uradno
stališče društva Legebitra

Revija je brezplačna.

GEJM je objavljen
pod licenco Creative
Commons.
Priznanje avtorstva-
Nekomercialno-Deljenje
pod enakimi pogoji 4.0
Mednarodna



Dogajanje po svetu

Andorski predsednik vlade je razkril, da je gej



Andorski predsednik vlade, 43-letni Xavier Espot Zamora, je v intervjuju za nacionalno javno radiotelevizijo razkril, da je gej. »Sem gej. Tega nikoli nisem skrival. To ne opredeljuje tega, kdo sem in še manj moje osebne politike. Hkrati pa menim, da izražanje tega ne bi smelo predstavljati težave,« je povedal v intervjuju. Razkritje Espotove homoseksualnosti odraža spremembe v družbenem sprejemanju ter strpnost v političnih krogih. V Evropi so sicer znani pripadniki LGBTIQ+ skupnosti predsednik vlade Luksemburga, Srbije, Irske in Latvije ter nekdanja predsednica islandske vlade.

Avstrija bo namenila 33 milijonov odškodnine istospolno usmerjenim



Avstrija bo namenila 33 milijonov evrov za odškodnine tisočim

istospolno usmerjenim osebam, ki so bile do pred dvema desetletjema sodno preganjane, je sporočila državna pravosodna ministrica Alma Zadić. Avstrija je dekriminalizirala homoseksualnost leta 1971, vendar so nekatere diskriminatorne določbe ostale v veljavi do začetka leta 2000. Zadić je povedal, da je do odškodnine upravičenih približno 11.000 ljudi.

Preprečili napad na paradi ponosa



Na dan parade je avstrijska policija prijela tri osumljence, stare 14, 17 in 20 let, ki so načrtovali napad na parado. Vsi trije naj bi bili simpatizerji skrajne skupine Islamska država. Osumljenci so avstrijski državljani, pri čemer je 14-letnik čečenskega porekla, druga dva pa bosanskega, poroča avstrijska tiskovna agencija APA. Kot je zatrdil, za udeležence Parade ponosa: »... v nobenem trenutku ni obstajala grožnja. Trojica naj bi na spletu simpatizirala z Islamsko državo in delila ekstremistične vsebine. V tem kontekstu so se osumljenci po navedbah notranjega ministrstva osredotočili na Parado ponosa kot potencialno tarčo za napad. Med hišnimi preiskavami so odkrili orožje in druge dokaze proti trojici.«

Estonija korak bližje k zagotavljanju pravic LGBTIQ+ skupnosti

Junija je Estonija naredila zgodovinski korak kot prva država v baltski regiji, ki je sprejela zakon o legalizaciji istospolnih porok. Čeprav so istospolni pari v državi že od leta 2014 lahko sklenili partnersko zvezo, so se zaradi pravnih vrzeli soočali z neenakimi pravicami v primerjavi



s heteroseksualnimi pari. Letos je tako parlament odpravil te vrzeli in omogočil enake pravice in priznanje zakonske zveze za vse pare, in sicer ne glede na spolno usmerjenost. Po nedavni raziskavi Centra za človekove pravice je 53 % Estoncev izrazilo podporo istospolnim porokam, kar predstavlja opazen porast v primerjavi s podatki pred desetimi leti, ko se je za poroke istospolnih parov zavzemalo le 34 % vprašanih. Kljub večji podpori pa 38 % Estoncev še vedno meni, da je homoseksualnost nesprejemljiva, zato zakon, ki omogoča istospolne poroke, predstavlja še toliko bolj pomemben mejnik k enakosti in priznavanju pravic LGBTIQ+ oseb.

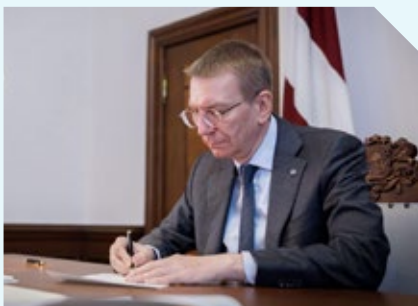
Donatella Versace prejela humanitarno nagrado za enakopravnost in vključenost



Slavna modna oblikovalka Donatella Versace je na nedavni podelitvi nagrad CNMI Sustainable Fashion Awards, ki je v sklopu milanskega tedna mode, prejela humanitarno nagrado za enakopravnost in vključenost. Nagrado ji je podelil glasbenik Marco Mengoni. »Tu v Italiji ni bilo še nikoli tako pomembno, da se zavzemamo za glasove manjšin,« je povedala Versace ob prejemu in izpostavila zaskrbljujoče stanje glede omejevanja

pravic LGBTIQ+ oseb, še posebej na področju mavričnih družin. Italijanska vlada je pod vodstvom konservativne premierke Giorgie Meloni iz rojstnih listov otrok izbrisala matere, ki niso bile biološke matere otrok, kar je sprožilo ogorčenje po vsem svetu. »Vsak dan se borim za svobodo, enakopravnost in vključenost. Mojih prijateljev in moje ekipe ne opredeljujejo rasa, vera, starost, spol ali spolna usmerjenost, temveč ustvarjalnost, odprtost, veselje in prijaznost – vrednote, ki so resnično pomembne,« je dejala. Donatella Versace se je v zahvali spomnila tudi na pokojnega brata Giovanniija, ki ji je pri 11 letih povedal, da je gej. »Zame to ni spremenilo ničesar. Ljubila sem ga in bilo mi je vseeno, koga ljubi,« je povedala.

Prvi gej predsednik v Evropski uniji



Novica, ki prihaja iz Latvije, je spodbudna v luči vidnosti LGBTIQ+ oseb na vodilnih državnih funkcijah, namreč Edgars Rinkēvičs je postal prvi istospolni predsednik v zgodovini Evropske unije. 49-letni Rinkēvičs je bil več kot deset let latvijski zunanji minister, preden ga je maja letos parlament imenoval na položaj novega predsednika. V Latviji ima predsednik predvsem ceremonialno vlogo, lahko pa med drugim vloži veto na sprejeto zakonodajo in razpisuje referendum, poroča BBC. Dolgoletni politik je svojo istospolno usmerjenost prvič javno razkril leta 2014 na Twitterju. Odtlej je bil tudi zagovornik pravic LGBTIQ+ skupnosti. Novi predsednik se bo zavzemal za: »... oblikovanje moderne in močne Latvije.«

Druga novica, ki prav tako prihaja iz Latvije, ureja registracijo istospolne skupnosti, s čimer so istospolni pari prvič

pravno priznani. Še vedno bodo imeli manj pravic kot zakonci. Zakonodaja, ki naj bi začela veljati sredi leta 2024, omogoča istospolnim parom, da registrirajo svoje partnerstvo, s čimer jim daje pravice do obiskov v bolnišnici ter davčne in socialne ugodnosti, še vedno pa ne omogoča pravice do posvojitve otrok ali dedovanja.

Razrešitev direktorja madžarskega muzeja zaradi razstave LGBTIQ+ vsebin



Direktor madžarskega Narodnega muzeja Laszlo Simon je bil razrešen s položaja zaradi odločitve, da dovoli vstop mlajšim od 18 let na razstavo World Press Photo. Madžarski narodni muzej je gostil letno razstavo World Press Photo, ki prikazuje fotoreportaže in dokumentarne fotografije iz preteklega leta, ki jih je izbrala neodvisna žirija. Razstava vključuje tudi serijo slik filipinske fotoreporterke Hannah Reyes Morales z naslovom »Home for the Golden Gays«, ki dokumentira oskrbo starejših LGBTIQ+ v Manili. Iz madžarskega ministrstva za kulturo trdijo, da je Simon kršil zakon, ki preprečuje LGBTIQ+ propagando mladostnim osebam. Ne gre za osamljen primer. Madžarske oblasti so na podlagi istega zakona oglobile knjigarno zaradi prodaje popularnega romana Heartstopper, po katerem je posneta istoimenska televizijska serija na Netflixu. Knjigarna se je odločila, da knjige ne bo zavila v ovitek, kar ji nalaga zakon za preprečevanje LGBTIQ+ propagande. Uporniška pa je tudi madžarska izdaja revije Elle, saj je na svoji naslovnici predstavila gejevski očeta, Huberta Hlatkyja Schlichterja in Lasczla Szegedija ter njuno hčerko Hannabel. Istospolne poroke so na

Madžarskem nezakonite, zakon, sprejet leta 2020 pa določa, da je posvojitev dovoljena le parom, ki so poročeni, kar posledično prepoveduje posvojitev otrok istospolnim parom. Premier Orban je želel poskusiti uvesti zakon, ki bi državljanom omogočal prijavo LGBTIQ+ družin oblastem, vendar je bil ta poskus na srečo zavrnjen.

Poljska LGBTIQ+ skupnost upa na nov začetek po letošnjih volitvah



Po politični spremembi na letošnjih volitvah poljska LGBTIQ+ skupnost upa na nov začetek in na konec obdobja sovražnega govora. Ena od obetavnih praks je varna šola v Varšavi, ki se opredeljuje kot varna za LGBTIQ+ dijake. Aktivist Dominik Kuc, del ekipe, ki je zasnovala shemo varnih šol, izpostavlja težko obdobje, ko so politiki in državni mediji močno nasprotovali pravicam manjšin. »Pomembno je opozoriti na tveganje za duševno zdravje teh učencev. Več kot 70 % jih je vsaj enkrat pomislilo na samomor,« izpostavlja Kuc. Poleg Varšave se s težavnim okoljem sooča tudi mesto Skieniewice, kjer je lokalni svet sprejel resolucijo v obrambo zakonske zveze in družine. Aktivisti poskušajo umakniti podobne dokumente, ki so ustvarili območja brez LGBTIQ+. Kljub politični negotovosti v državi, kjer je stranka PiS dobila največ glasov, a ne dovolj za samostojno vladanje, opozicijska koalicija čaka v ozadju na prevzem vladanja. Čeprav so nekateri optimistični glede možnih sprememb, aktivisti opozarjajo na potrebo po konkretnih ukrepih, vključno s prepovedjo sovražnega govora na televiziji in posebno zakonodajo za kaznovanje napadov na osebe zaradi njihove spolne usmerjenosti.

Novi anti-LGBTIQ+ zakon v Rusiji



Predsednik Rusije Vladimir Putin je nedavno podpisal kontroverzna zakonodaja, ki predstavlja še dodaten udarec za že tako ogroženo LGBTIQ+ skupnost v Rusiji. Nova zakonodaja, ki je bila sprejeta v obeh domovih parlamenta, prepoveduje medicinske posege, usmerjene v spreminjanje spola. Poleg tega onemogoča spremembo spola v uradnih dokumentih ali javnih evidencah. Edina izjema, ki je določena, je medicinski poseg za zdravljenje prirojenih nepravilnosti. Poleg tega zakon razveljavlja zakonske zveze, v katerih je eden od partnerjev spremenil spol. Zakonodajalci trdijo, da je ta zakon namenjen ohranjanju Rusije pred vplivi »zahodne protidružinske ideologije«.

ESČP obsodilo Rusijo zaradi homofobnega nasilja



Evropsko sodišče za človekove pravice je septembra obsodilo Rusijo zaradi dveh primerov homofobnega nasilja. Prvi primer vključuje ugrabitev geja s strani čečenskih policistov leta 2017, ko so ga pretepali in grozili na policijski postaji v Groznom. Drugi primer vključuje enajst Rusov iz skupnosti LGBTIQ+, ki so bili nezakonito aretirani

med mirnimi demonstracijami v podporo skupnosti. Sedem od njih jih je bilo napadenih med dovoljenimi demonstracijami, pri čemer policija ni ukrepala, drugi pa so bili tarča žaljivk in fizičnega nasilja. Rusija, ki je bila marca 2022 izključena iz Sveta Evrope, mora upoštevati sodbe ESČP v zvezi s svojimi dejanji.

Turški predsednik Erdogan svojim privržencem sporoča, da ne »priznava« LGBTIQ+



Turški predsednik Tayyip Erdogan je na nedavnem kongresu stranke AK Party dejal, da ne priznava LGBTIQ+ skupnosti in obljublja, da se bo boril proti »sprevrženim težnjam«, katerih cilj je po njegovih besedah uničiti institucijo družine v državi. Turška vlada, ki jo vodi Erdogan s svojo islamistično stranko AK Party, je v zadnjih mesecih še zaostрила stališče do svoboščin LGBTIQ+ oseb, zlasti med kampanjo za letošnje majske volitve. Prav tako se je po nedavni generalni skupščini Združenih narodov v New Yorku pritožil, da je sedež Združenih narodov okrašen z „LGBTIQ+ barvami“. V mislih je imel kombinacijo barv, ki predstavljajo cilje trajnostnega razvoja. Homoseksualnost je v Turčiji zakonita od leta 1858. Med letoma 2003 in 2014 je v Istanbulu vsako leto potekala tudi parada ponosa, ki pa so jo prepovedali, ko se je Erdogan približal bolj islamističnim stališčem. Turčija je leta 2021 odstopila tudi od Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju in boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, t. i. Istanbulske konvencije, češ da ta normalizira homoseksualnost. Lani pa je na tisoče ljudi v državi protestiralo proti skupnosti LGBTIQ+.

Portugalski turist aretiran v Carigradu zaradi »gejevskega videza«



Junija so policisti v Carigradu aretirali 25-letnega portugalskega turista Miguela Alvaro na podlagi njegovega videza, češ, da izgleda kot gej. Neljubi dogodek se je zgodil, ko je policiste vprašal za pot do restavracije, kjer naj bi se srečal s svojim prijateljem. Naenkrat ga je obkobil 8 policistov in ga takoj aretiralo, je poročal PinkNews. Policisti so ga fizično napadli, ga brcali in udarjali, pri tem pa so ga tudi žalili zaradi njegove spolne usmerjenosti. Alvaro ni vedel, da v bližini poteka neodobrena parada ponosa, zaradi česar je bila prisotna številčna policija. »Mislili so, da se bom udeležil nedovoljenega marša LGBTIQ+, ki bo potekal v bližini, ker sem bil videti homoseksualec. Bil sem na napačnem mestu ob napačnem času.« Njegovo upanje, da bo kmalu zatem izpuščen, je hitro propadlo. Namestili so ga v center za pridržanje priseljencev, kasneje pa premostili v zapor na skrajnem vzhodu Turčije blizu sirske meje. Nasilje se je nadaljevalo tudi v zaporu s strani homofobnih zapornikov. Več dni ni smel uporabljati telefona, zato nihče ni niti vedel, kje je. Šele po nekaj dneh v zaporu je lahko poklical očeta in ga seznanil s situacijo. Oče je takoj ukrepal in za pomoč prosil portugalsko veleposlaništvo. Izpustili so ga šele 20 dni po aretaciji. Turčija formalno ne kriminalizira homoseksualnosti, vendar pa so pripadniki LGBTIQ+ skupnosti pogosto tarča diskriminacije. Parada ponosa pa je prepovedana od leta 2015, saj se oblasti sklicujejo na varnost in javni red. Po navedbah nevladne organizacije Human Rights Watch je bilo v Turčiji po nasilnem vmešavanju

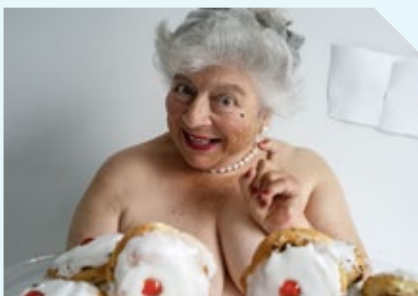
policije v parado parade pridržanih najmanj 149 ljudi.

Transspolne osebe se lahko krstijo kot katoličani in so lahko krstni botri, pravi Vatikan



Vatikan dovoljuje transspolnim osebam vlogo krstnih botrov in prič na cerkvenih porokah, je sporočil dikasterij za nauk vere. Odgovor je bil podan v zvezi z vprašanjem brazilskega škofa Joseja Negrija glede LGBTIQ+ oseb in njihovega sodelovanja pri zakramentih krsta in zakonske zveze. James Martin, ugledni jezuitski duhovnik in zagovornih pravic LGBTIQ+ v cerkvi, je ta korak označil kot pomemben, saj pomeni, da Cerkev prepoznava transspolne osebe kot člane katoliške skupnosti. V dokumentu je tudi zapisano, da je oseba v istospolnem razmerju lahko priča na katoliški poroki, saj cerkvena zakonodaja tega ne prepoveduje. Glede krsta otroka istospolnega para pa mora biti po mnenju urada »utemeljeno upanje, da bo otrok vzgojen v katoliški veri«.

Miriam Margoyles na naslovnici Voguea



V svetu, kjer pogosto prevladuje mladost, je Miriam Margoyles, ikonična

britanska igralka prijetno presenetila svoje oboževalce in javnost. Pri 82 letih je debitirala na naslovnici revije Vogue. »Ponosno sem izrazila svojo spolnost, nikoli se je nisem sramovala,« je v intervjuju dejala igralka. Že leta 1966, ko je bila homoseksualnost v Britaniji nezakonita, se je Margoyles razkrila kot lezbijka. Skozi leta je doživela velike družbene spremembe, vključno z obdobjem epidemije aidsa. V tem obdobju je izgubila kar 34 prijateljev. Kljub tragediji je našla načine, kako pomagati drugim v podobnih težavah. Vključila se je v dobrodelno organizacijo Project Angel Food, kjer je pomagala dostavljati obroke tistim, ki so bili preveč bolni, da bi zapustili svoj dom. V intervjuju za Vogue je izrazila skrb glede družbenih sprememb v Združenem kraljestvu in izpostavila pomembnost sočutja in skrbi za ranljive skupine.

Naraščanje kaznivih dejanj do transspolnih oseb v Angliji in Walesu



V Angliji in Walesu se je v zadnjem letu število kaznivih dejanj iz sovraštva do transspolnih oseb povečalo za kar 11 %, kažejo podatki njihovega notranjega ministrstva. Skupno število kaznivih dejanj iz sovraštva se je v zadnjem letu zmanjšalo za 5 %, vendar je pri transspolnih osebah opaziti nasproten trend. Notranje ministrstvo meni, da je povečanje morda posledica večje razprave o vprašanih transspolnosti. Profesor Matthew Williams, direktor Hatelab na univerzi v Cardiffu, opozarja, da je porast števila kaznivih dejanj proti transspolnim osebam posledica politične retorike in vpliva družbenih omrežij ter medijev. Posamezniki, kot je Shea Coffey, 49-letna transseksualka iz Kenta, poročajo o naraščanju

incidentov, ki so jih deležni. Coffey je delila svoje izkušnje o zlorabah, ki jih doživlja na javnih mestih, kar vključuje verbalne napade. Še posebej pa je zaskrbljena zaradi varnosti svoje družine.

Transspolnost v svetu lepotnih tekmovanj



Prvi trans ženski sta bili letos okronani za miss Universe. Prva prihaja iz Nizozemske, in sicer dvaindvajsetletna Rikkie Valerie Kolle. Prva trans ženska se je za miss Universe potegovala Španka Angela Ponce, ki je tekmovala leta 2018. Sodniki so izpostavili, da jih je Kolle navdušila s svojo močno osebno zgodbo in jasnim poslanstvom. Po zmagi je Kolle izrazila presenečenje in razočaranje nad negativnimi odzivi, ki so sledili njenemu uspehu. »Mislila sem, da smo na Nizozemskem odprta in sprejemajoča družba, vendar sovražni komentarji kažejo na drugo plat naše družbe,« je povedala. Zaenkrat negativnost ignorira in se osredotoča na pozitivne vidike svojega dosežka. Druga letošnja tekmovalka pa je triindvajset let stara Portugalka Marina Machete.

V videoposnetku, objavljenem na YouTube kanalu portugalske tekmovalke pred tekmovanjem, je Machete govorila o pravicah trans oseb in opisala naraščajočo raven transfobije in nestrpnosti po vsem svetu opisala kot »zaskrbljujoče«. Dodala je, da je »prisrčno« videti, da je organizacija Miss Universe, ki je leta 2012 spremenila svoja pravila in dovolila trans osebam nastop na tekmovanju, vključujoča in »podira meje«.

»Kot trans ženska sem na svoji poti šla skozi številne ovire, toda na srečo,

še zlasti pri moji družini, se je ljubezen izkazala za močnejšo od ignorance,« je povedala v videu.

Machete se je na koncu uvrstila med top 20 najlepših žensk na svetu, kar je najvišja uvrstitev transspolne ženske na tekmovanju miss Universe. Slovenija letos ni tekmovala. Zmagala pa je predstavnica Nikaragve Sheynnis Palacios.

Mavrični Afganistan poziva k ukrepanju



Mavrični Afganistan, organizacija, ki se bori za pravice LGBTIQ+ oseb, je v odprtem pismu izrazila zaskrbljenost in razočaranje nad molkom Združenih narodov in drugih organizacij za človekove pravice glede grozljivih zlorab, ki jih LGBTIQ+ skupnost trpi pod talibansko oblastjo. Organizacija trdi, da so talibani izvajali umore, posilstva in preganjanje nad LGBTIQ+ Afganistanci, ki so se znašli pod njihovo vladavino po prevzemu oblasti leta 2021. Transspolne ženske in lezbijke so bile prisiljene v poroko, medtem ko so ostale zaprli zaradi njihove spolne usmerjenosti ali identitete. Mavrični Afganistan zahteva, da se prekine molk glede zlorab in da se skupnosti zagotovi podpora. Združene narode poziva, naj raziščejo talibanske zločine. Poleg tega so uradnike pozvali, naj prenehajo tolerirati talibane na kakršnikoli ravni, saj naj bi bilo to v nasprotju z osnovnimi določbami Listine o človekovih pravicah.

Malezijska vlada proti nadlegovanju LGBTIQ+ skupnosti, vendar jim pravic ne bo priznala



Malezijski premier Anwar Ibrahim je v intervjuju za CNN izrazil jasno stališče vlade, da ne bo dopuščala nadlegovanja LGBTIQ+ oseb, vendar poudarja, da Malezija nikoli ne bo priznala pravic te skupnosti. Zaporna kazen za »sodomijo« je 20 let zaporne kazni. Ministrstvo za notranje zadeve je namreč avgusta prepovedalo izdelke Swatch, ki vsebujejo LGBTIQ+ elemente (barve) in navedlo, da lahko vsakdo, ki poseduje tovrstne izdelke, v primeru obsodbe prejme do 3 leta zaporne kazni. Premier sicer pravi, da tega ukrepa sicer ne podpira, vendar je potrebno razumeti, da: »... tako muslimani kot nemuslimani (kristjani, budisti) ne želijo in ne podpirajo javnega razkazovanja LGBTIQ+ predmetov kot tudi oseb,« je povedal Anwar.

Nepal pionir med južnoazijskimi državami z zakonodajo o istospolnih porokah



Nepalsko vrhovno sodišče je 28. junija sprejelo odločitev, ki predstavlja velik korak naprej v boju za enakost in priznanje pravic istospolnih parov v tej večinsko hindujski državi. Odločitev je sledila obravnavi peticije, ki so jo vložili aktivisti z namenom, da dosežejo enakopravnost za LGBTIQ+ skupnost v Nepal. Vrhovno sodišče je izdalo začasno odredbo, ki omogoča

istospolnim parom registracijo porok, vse dokler ne bo sprejeta končna sodba. Postopna modernizacija in napredek, ki ga doživlja Nepal od konca desetletja trajajočega maostičnega upora leta 2006, je s to sodbo še bolj očitna. Trenutno je na celotni azijski celine le ena država, ki priznava istospolne poroke, in sicer Tajvan. Vendar se na Japonskem, Tajskem in Južni Koreji krepi pritisk za podobne reforme, ki bi omogočile priznanje pravic LGBTIQ+ skupnosti.

Nevladna LGBTIQ+ organizacija v Keniji



Vrhovno sodišče Kenije je potrdilo registracijo nevladne organizacije LGBTIQ+, Nacionalne komisije za človekove pravice gejev in lezbijk. Aktivisti za človekove pravice so pozdravili to odločitev, saj je sodišče zavrnilo pritožbo, ki je poskušala razveljaviti sodbo o registraciji organizacije. Nacionalna komisija za človekove pravice gejev in lezbijk je že leta 2013 zaprosila za registracijo, vendar je bila zavrnjena zaradi vključevanja besed »lezbijka« in »gej« v svojem imenu. V Keniji homoseksualnost še vedno ostaja kazniva po zakonih iz kolonialne dobe. LGBTIQ+ osebam grozi do kar 14 let zaporne kazni.

V Mauritiusu dekriminalizirali istospolne odnose

4. oktobra je vrhovno sodišče Mauritiusa dekriminaliziralo istospolne odnose med odraslimi osebami, ki so bili prepovedani po britanskem kolonialnem zakonu iz leta 1898, po katerem je bila »sodomija« nezakonita. Zagrožena je bila petletna zaporna



kazen. Sodišče je ugotovilo, da prepoved odraža kolonialno filozofijo in ne domorodnih vrednot naroda. Sodba je nasprotovala nedavnemu trendu sprejemanja zakonov proti LGBTIQ+ v Afriki. Na afriški celini se Mauritius pridružuje Angoli, Bocvani, Zelenortskim otokom, Gabonu, Gvineji Bissau, Lesotu, Mozambiku, Sejšalom in Južni Afriki pri dokončni razgradnji te kolonialne oblike diskriminacije.

Prvi nebinarna_i sodnik_ca v Mehiki najden_a mrtva_ev



Jesús Ociel Baena, se identificira kot nebinarna oseba. Gre za prvega sodnika, ki se samo identificira kot nebinaren_a v Mehiki. Baena je bil_a tudi vidna_i aktivist_ka LGBTIQ+ skupnosti. Ociel Baena je bil_a najden_a mrtva_ev v Aguascalientesu, skupaj z njenim_govim partnerjem. Ministrica za varnost Rosa Icela Rodriguez je dejala, da preiskava poteka in zaenkrat še ni jasno, ali so bile smrti »umor ali [...] nekakšna nesreča«.

Podpri nas!



Pošlji SMS LEGEBITRA5 na 1919

S poslanim sporočilom boste darovali 5 evrov za dalovanje in programe društva Legebitra.

Slovenske parade ponosa zaznamovane z nasiljem, katerega v takšnih razsežnostih nismo bili priča že leta.



Parada ponosa v Ljubljani



Foto: Urša Čuk

Parada ponosa v Mariboru



Foto: Melisa Čehić

Letošnji paradi ponosa v Ljubljani in Mariboru sta bili zaznamovani z nasiljem, ki ga nismo videli že mnogo let. Udeleženci so bili priča psihičnemu nasilju, zmerjanju in psovanju LGBTIQ+ oseb, doživljali so tudi fizično nasilje, puljenje mavričnih zastav mimoidočim in zažiganje le-teh, metanje jajc, razbito okno v Pritličju ter fizični napad na udeleženko parade s strani skupine mladostnikov ter napad na Renata Volkarja po paradi v Mariboru.

V soboto, 17. junija 2023, se je v Ljubljani s povorko Parade ponosa zaključil 9-dnevni festival Parada ponosa. Že 23. je v Sloveniji LGBTIQ+ skupnost skupaj s tistimi, ki podpirajo človekove pravice LGBTIQ+ oseb pri nas in po svetu, korakala v povorki po ulicah Ljubljane. Kot vsa leta prej je bil dogodek poln mavričnih barv, zbrala se je skupnost, da proslavi svoj obstoj, trdoživost in se za en dan sproščeno pokaže ter enakopravno z vsemi drugimi zavzame javni prostor. Povorka se je udeležilo največje število udeležencev do sedaj, več kot 3.500 oseb.

Žal pa je bila letošnja parada zaznamovana z grožnjami, sovražnim govorom, zastrašujočim nasiljem in napadi.

Homofobi so se izživljali nad mavričnimi zastavami, ki so jih najprej ukradli lastnicam kom, nato so jih sežigali in objavljali posnetke na družbenih omrežjih. Udeležence ce kulturno-političnega programa Paradnega dne so na Kongresnem trgu obmetavali z jajci – storilec se je posnel in prenašal svoj »zmagovalni video« na družbenem omrežju, medtem ko so mu njegovi podporniki ploskali in pisali o različnih načinih, kako bi pobili pripadnike LGBTIQ+ skupnosti.

LGBTIQ+ in podporne organizacije so prejele številna pričevanja in prijave nasilja nad LGBTIQ+ osebami, ki so se dogajala pred Parado ponosa, med njo in po njej.

Podobni situaciji smo bili priča 16. septembra, ko se je na Trgu svobode in po okoliških ulicah v povorki sprehodilo preko 300 udeležencev tretje Parade ponosa v Mariboru. Mariborsko parado ponosa organizira Mladinski kulturni center Maribor (MKC Maribor). Potekala je pod sloganom »Iz zakonov v družbo.« Podpora tretji Paradi ponosa v Mariboru so bodisi s pismom bodisi z vnaprej posnetim nagovorom izrazili tudi minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac, evropski poslanec Matjaž Nemeč ter pobudnica prve Parade ponosa v Ljubljani dr. Tatjana Greif. Parada ni minila brez posredovanja policije.

Na dan parade so neznanci izobesili transparent na Titovem mostu: »Maribor je vijoličen in rumen, nikoli ne bo mavričen in zelen.« Na napis se je odzvala direktorica MKC Maribor Marja Guček in dodala, da: »Maribor ni le vijoličen in rumen, je tudi mavričen.«

Nekaj deset nasprotnikov parade je že pred začetkom dogodka prišlo tudi na Trg svobode in v znak protesta razprostrlo slovensko zastavo. Med kulturno-umetniškimi programom sta se po informacijah nedaleč od Trga svobode zgodila vsaj dva incidenta, v katerih sta bila tarči napada udeleženci parade, ki sta dogodka prijavila policiji. Po uradnem delu so mladostniki napadli tudi Renata Volkerja, ki je moral zaradi napada pomoč poiskati na urgenci.

Kot je dejala Guček, so policisti in reditelji med samo parado svoje delo opravili zelo korektno, do napadov pa je prišlo po uradnem delu, kjer policija ni bila več prisotna.

Naj omenimo, da je parada v nekoliko drugačni obliki potekla tudi na Koroškem. Koroška Pride se je letos namesto

tradicionalne povorke odločil za drugačno vrsto druženja. LGBTIQ+ skupnost z zavezniki so povabili na Piknik na žlico z naslovom »Samo ljubezen«.

Odzivi političnega vrha

Premier **Robert Golob** je poudaril, da nasilje na Paradi ponosa kaže: »... da moramo vložiti dodatne napore v spodbujanje strpnosti in zagotavljanje varnosti, le tako bomo lahko družbo naredili odprto in vključujočo.« V nadaljevanju je zapisal, da se je sicer Slovenija s sprejetjem družinskega zakonika uvrstila ob bok držav, ki imajo zagotovljen visok standard varovanja pravic istospolnih parov.

Tudi predsednica Državnega zbora **Urška Klakočar Zupančič** je obsodila vsakršno nasilje nad komerkoli, ki izraža svobodno voljo. Sama se zavzema za človekove pravice in ena od pravic je tudi svobodno odločanje o svoji spolni usmerjenosti, je dejala. »Nihče ne bi smel biti tarča nikakršnih napadov, nikakršnega posmeha, nikakršnega zbadanja, nikakršnih groženj samo zato, ker je pač njegova usmerjenost takšna, kakršna je,« je opozorila.

Predsednica republike **dr. Nataša Pirc Musar** se je na dogajanje odzvala med prvimi in na družbenem omrežju X zapisala: »Vsak človek, ne glede na svojo spolno usmerjenost, spolno identiteto ali spolni izraz, je vreden spoštovanja, ljubezni in enake obravnave. Incident na mariborski Paradi ponosa ostro obsojam in pozivam pristojne institucije, da strokovno obravnavajo vsako prijavo nasilja in nestrpnosti, z ustrežno podporo žrtvam. Vedno in povsod se moramo postaviti po robu homofobiji, transfobiji, interfobiji in vsem oblikam nestrpnosti ter vsakršnega nasilja.«

Kulturna ministrica in koordinatorica stranke Levica **Asta Vrečko** pa: »Prav tako sovražni govor desne politike, ki s tem legitimira takšna dejanja, namesto da bi jih obsodila. Za boljši svet je potrebno graditi družbo solidarnosti in strpnosti, ne nasilja in razdvajanja.« Njeno sporočilo je objavila tudi vlada.

Zunanja ministrica in predsednica stranke SD **Tanja Fajon** je v povezavi z napadom v objavi na omrežju X zapisala, »da gre za strahopetno dejanje manjšine, saj je večina že večkrat dokazala, da želimo vse posameznike enakovredno vključiti v delovanje skupnosti«. Prepričana je, da samo skrajna manjšina nasprotuje raznolikosti in vključenosti naše družbe.

»Nasilje na Paradi ponosa ali kateremkoli dogodku je nesprejemljivo in zaskrbljujoče. Spoštovanje človekovih pravic, enakosti in nediskriminacije je ključno za zagotavljanje strpnega in inkluzivnega družbenega okolja,« pa je zapisal župan **Saša Arsenovič**. »Nasilno dejanje storilcev je treba prepoznati kot nedopustljivo in nemudoma prijaviti pristojnim organom. Kot župan Mestne občine Maribor spodbujam dialog, razumevanje in strpnost med vsemi posamezniki ne glede na njihovo spolno usmerjenost ali identiteto,« je poudaril.

PARADA PONOSA LJUBLJANA

IŠČEMO
PROSTOVOLJKE_CE

PRIJAVI SE NA
INFO@LJUBLJANAPRIDE.ORG

PARADNO MESTO -
PROTESTNI POHOD -
GOVORI - NASTOPI -
KONCERTI - ZABAVA

**PRIDI IN SOUSTVARI
NAJVEČJI LGBTIQ+
DOGODEK V SLOVENIJI!**

WWW.LJUBLJANAPRIDE.ORG |
@LJUBLJANAPRIDE

15.6.2024



FOTO: MONIKA ZUPIN

Kakšni so odzivi institucij?

Odzivi LGBTIQ+ organizacij in novinarska konferenca

Po napadu na ljubljanski Paradi ponosa so LGBTIQ+ organizacije (društvo Parada ponosa, Legebitra, DIH, TransAktcija, ŠKUC, Maribor skozi rožnata očala, Koroška Pride, Moja mavrica, Out in Slovenia, Amnasty International in Kvartir) sklicale novinarsko konferenco in podale skupno izjavo, v kateri so obsodile nasilje in pozivale pristojne institucije k sistemskemu naslavljanju vse pogostejšega nasilja nad LGBTIQ+ skupnostjo. Ker potrebujemo v Sloveniji naslavljanje

nasilja in diskriminacije LGBTIQ+ oseb na sistemski ravni, so se obrnile na pet institucij: Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM), Slovensko policijo, zagovornika načela enakosti in varuha človekovih pravic Republike Slovenije s pozivom, da se sestanejo s predstavniki_cami LGBTIQ+ organizacij v luči nastale situacije.

Izredna seja državnega zbora o homofobnem in transfobnem nasilju

Poslanke_ci strank Levica, Socialni demokrati in Gibanje Svoboda so sklicale_i nujno sejo parlamentarne Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti na temo »Homofobno in transfobno nasilje – nedopustno nasilje nad manjšinsko in marginalizirano skupnostjo«. Med sejo so obsodili nedopustno, organizirano in politično motivirano nasilje nad LGBTIQ+ skupnostjo pred, med in po Paradi ponosa. Evropska unija je že leta 2020 sprejela Strategijo

Evropske unije za enakost LGBTIQ+ oseb za obdobje 2020–2025, ki zajema točke o boju proti diskriminaciji LGBTIQ+ oseb, zagotavljanju varnosti, gradnji vključujoče družbe ter o naslavljanju pravic LGBTIQ+ oseb po svetu. Na seji je bil sprejet sklep, da bo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v skladu s strategijo Evropske unije v naslednjem letu (2024) pripravilo in sprejelo nacionalno strategijo za enakost LGBTIQ+ oseb v Sloveniji.

Sestanek z Ministrstvom za notranje zadeve

Prvi so se na povabilo nevladnih organizacij odzvali pri Ministrstvu za notranje zadeve, ki so se 18. julija sestali z Legebitro, Parado ponosa, TransAktcijo in Amnesty International. Sestanka se je s svojo ekipo udeležil minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar. Pogovor je tekel v luči izboljšanja varovanja LGBTIQ+ oseb – ne samo med paradnim mesecem, ko je skupnost zaradi povečane vidnosti bolj izpostavljena nasilju, temveč tudi čez leto. Izpostavile so problematiko, da se nasilje ne dogaja le v Ljubljani, temveč da je potrebno varovati LGBTIQ+ osebe po celotni Sloveniji. Nevladne organizacije so izpostavile, da je potrebno senzibilizirati slovenske policiste za delo

z različnimi manjšinskimi skupnostmi, med katere sodi tudi LGBTIQ+ skupnost. Zavzeti se moramo tudi za boljše informiranje skupnosti o pomenu prijav nasilja policiji in za gradnjo medsebojnega zaupanja med policisti in skupnostjo. Slovenija je namreč na repu lestvice po prijavi nasilja. V skupnosti je še vedno prisoten predsodek, da jih bodo policisti diskriminirali oz. jih ne bodo jemali resno. Najpogostejši vzrok za neprijavljanje nasilja policiji pa je, da osebe menijo, da policija ne bo nič naredila in da storilca ne bodo prijeli. Minister Poklukar se je zavezal k dolgoročnejšemu dialogu z LGBTIQ+ organizacijami.



Sestanek z Ministrstvom za delo, družino, soc. zadeve in enake možnosti

Sledil je sestanek z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je potekal 25. julija, kjer so se Legebitra, Parada ponosa, ŠKUC, TransAktcija, DIH in Amnesty International ter državni sekretar Dan Juvan in kabineta ministra pogovarjali o nadaljnjih korakih za vzpostavitev Nacionalne strategije za preprečevanje nasilja nad LGBTIQ+ skupnostjo, za katero se je ministrstvo že na prej omenjeni seji državnega zbora zavezalo, da bo sprejeta do konca 2024. Pogovor je tekel tudi o tem, kako bo ministrstvo skupaj s civilno družbo poskrbelo, da bo strategija zaživela na medsektorski in medresorski ravni. Državni sekretar Dan Juvan se je zavezal, da bodo v začetku jeseni ustanovili delovno skupino, ki bo sestavljena tako iz predstavnikov ministrstva kot predstavnic LGBTIQ+ organizacij. Skupaj bodo pripravili predlog nacionalne strategije, ki bo kasneje usklajena z drugimi ministrstvi in deležniki. Nevladne organizacije so izpostavile tudi problematiko pomanjkanja financiranja psihosocialnih programov.



Sestanek s Slovensko policijo

26. julija se je odvijalo srečanje LGBTIQ+ organizacij (Legebitra, Parada ponosa, ŠKUC in DIH) z namestnikom generalnega direktorja policije mag. Robertom Ferencem in sodelavcema Francem Maroltom in Alojzom Ladičem. Policija se je zavezala, da bodo med naslednjo Parado ponosa uvedli posebne policijske info točke, ki bodo postavljene po Ljubljani in Mariboru in bodo omogočile LGBTIQ+ osebam oz. komurkoli, ki bi bil deležen nasilja, da bo lahko na licu mesta podal prijavo ob ustrezni strokovni podpori. Prav tako so se zavezali k pregledu obstoječih kurikulumov usposabljanj policije z namenom ugotovitve, koliko vsebin na temo dela s specifičnimi ranljivimi skupinami le-ti vsebujejo. Pri pripravi usposabljanj bodo vključili znanja in veščine, ki jih imajo s področja LGBTIQ+ društva.



Srečanje z varuhom človekovih pravic

Varuh človekovih pravic Peter Svetina se je 18. septembra 2023 sestal s predstavniki Legebitre, Parade ponosa, DIH-a, TransAktcije in Amnesty International. V luči nasilja na paradah ponosa je obsodil izraze nestrpnosti in nasilja ter poudaril, da so predsodki, diskriminacija in izključevanje zaradi spolne usmerjenosti, spolne identitete in drugih osebnih okoliščin v družbi žal še vedno prisotni, čeprav so nesprejemljivi. »Zaskrbljen sem, ker opažam vse več podpihovanja nasilja v različnih segmentih družbe. Toleranco do drugih smo odrasli dolžni ozaveščati že pri najmlajših in tudi z lastnim zgledom, da nam skrb za druge ni tuja. Pomembno je, da v različnih segmentih družbe vsak na svojem področju gojimo kulturo strpnosti, spoštovanja in vključevanja. Pogosto poudarjam pomen varstva pravic ranljivih skupin, med katere sodijo tudi lezbijke, geji, biseksualne, transspolne, interspolne in osebe

z drugimi spolnimi identitetami (LGBTIQ+). Okolje, v katerem živimo, nam lahko življenje lajša ali greni. Nesprejemljivo je, da kateregakoli posameznika ali posameznico oz. katerokoli skupino odpravimo na rob družbe in ne upoštevamo njihovih z ustavo zagotovljenih pravic,« je na srečanju izpostavil Svetina. Varuh človekovih pravic tudi v svojih letnih poročilih že štiri leta ponavlja priporočilo, da naj pristojni pripravijo predlog zakona, ki bo urejal pravno priznanje spola. »Žal naše priporočilo ostaja neuresničeno, delo medresorske delovne skupine pa poteka prepočasi. Pričakujem, da odgovorni čim prej pripravijo predlog zakona in s tem omogočijo, da se bodo lahko vse posameznice in posamezniki v družbi počutili sprejete,« je še izpostavil varuh človekovih pravic Peter Svetina.



Srečanje z Zagovornikom načela enakosti

Zagovornik načela enakosti Miha Lobnik se je 30. avgusta 2023 srečal s predstavniki nevladnih organizacij, ki se zavzemajo za enakopravno obravnavo LGBTIQ oseb. Predstavniki društev Legebitra in Parada ponosa, TransAkcija in Amnesty International so opozorili na občutno povečano stopnjo negativne nastrojenosti do lezbijk, gejev, biseksualnih, transspolnih, interpolnih in kvir oseb. Kot primer so navedli nadlegovanje in nasilje ob letošnjih paradah ponosa, zagovornika pa seznanili tudi z drugimi primeri fizičnega in verbalnega nasilja nad LGBTIQ osebami. Udeleženci sestanka so sicer pretežno govorili o sodelovanju nevladnih organizacij pri pripravi nacionalnega strateškega načrta za enakost LGBTIQ oseb, ki ga v Sloveniji še nimamo. Lobnik je povedal,

da je zagovornik vladi večkrat priporočil, naj čim prej pripravi strateški načrt glede zagotavljanja enake obravnave LGBTIQ+ skupnosti ter strateške načrte za doseganje enakosti med spoloma, za preprečevanje rasizma in proti antisemitizmu. Ti načrti so namreč temeljna podlaga za snovanje ukrepov in politik, ki bodo v skladu s smernicami Evropske komisije s področja varstva pred diskriminacijo. Evropska komisija je sprejela šest ključnih strateških dokumentov za zagotavljanje enakopravnosti in enakega položaja družbenih skupin z določeno osebno okoliščino, ki naj državam članicam Evropske unije služijo pri pripravi nacionalnih strateških načrtov. Slovenija ima doslej le strateška načrta za Rome in za ljudi z invalidnostmi.



Srečanje z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje

Zadnje v slopu srečanj s predstavniki oblasti je bilo srečanje z predstavniki Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, ki sta se ga udeležila Legebitra in Parada ponosa. Spodbuden je podatek, da se je ministrstvo odzvalo povabilu prvič po letu 2019, kljub temu da so si nevladne organizacije v vseh teh letih želele odprtega dialoga s tem ministrstvom, ki velja za enega ključnih, kadar govorimo o naslavljanju nasilja in tolerance v družbi. Žal moramo začeti naslavljanje tudi nasilje nad LGBTIQ+ učenci in dijaki. Statistični podatki jasno kažejo, da je velika večina LGBTIQ+ oseb doživela obliko nasilja v šoli ter da se strokovni delavci niso ali niso znali pravilno

odzvati. Tako so nevladne organizacije predvsem izpostavile medvrstniško nasilje nad LGBTIQ+ mladimi v šolah, prenavo učnih načrtov ter šolskih učbenikov, za katere si želijo, da bi bili bolj vključujoči do LGBTIQ+ tematik. Strinjali so se, da je potrebno izobraziti strokovni kader, da se bo znal spoprijeti z nasiljem, ki izvira iz naslova spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali spolnega izraza in ga primerno zaustaviti. Z ministrstvom so se dogovorili za nadaljnje sodelovanje in odprt dialog glede LGBTIQ+ tematik, ki med drugim spadajo v njihov resor.



CODE 22

www.code22.eu



25. let društva Legebitra

V letošnjem letu je društvo Legebitra obeležilo 25. let delovanja. V tem času se je društvo razvijalo, raslo in postalo prava zgodba o uspehu. Razvilo se je iz neformalne skupine s pomočjo Študentske organizacije Univerze v Ljubljani leta 1998.

Društvo Legebitra je civilnodružbena LGBTIQ+ organizacija, ki deluje na področju človekovih pravic, izobraževanja, duševnega, fizičnega in spolnega zdravja ter se zavzema za družbene in sistemske spremembe, ki temeljijo na spoštovanju spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izraza in/ali spolnih značilnosti.

LGBTIQ+ osebe (še posebej mladi) so zaradi stigme in diskriminacije na osnovi osebne okoliščine spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izraza ali spolnih značilnosti ena najbolj ranljivih družbenih skupin. Zato je še toliko bolj pomembno, da jim je omogočen dostop do

podpornega sistema, ki jih opolnomoči ter pozitivno vpliva na njihovo samozavest in samopodobo.

Poslanstvo Legebitre je, da s svojimi strokovnimi in dostopnimi dejavnostmi izboljšuje družbeni in osebni položaj spolnih in seksualnih manjšin ter oseb s hivom v Sloveniji in tujini. Društvo se zavzema za bolj sprejemajočo, enakopravno in odprto družbo.

Vse to pa je možno ob podpori organizacij in institucij, ki prepoznajo vrednost Legebitre in ji na njihovi poti stojijo ob strani. V društvu je trenutno zaposlenih 15 oseb, ki skupaj izvajajo številne programe.

Psihosocialno svetovanje za LGBTIQ+ osebe, ki vključuje tako individualna svetovanja, podporno skupino za starše LGBTIQ+ oseb, terapevtsko skupino, prav tako pa tudi mavrična druženja izven Ljubljane ter Konzomarnico, skupino namenjeno LGBTIQ+



skupnosti, ki konzumira substance in bi to rada naslovila. Program Hiv in spolno zdravje, ki zajema testirno dejavnost, namenjeno moškim, ki imajo spolne odnose z moškimi, in njihovim spolnim partnerjem. Omogočajo pravno in psihosocialno podporo za osebe, ki živijo s hivom. Pomoč in podporo nudijo tudi preko info svetovalnice, kamor se lahko obrne vsak, ki ima vprašanja, vezana na spolno zdravje. V letu 2024 se testirna dejavnost širi tudi na druge marginalizirane skupine (spolne delavke, intravenozne uživalce drog in migrante). Tradicionalno skupaj z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje ob prvem decembru prirejajo konferenco, namenjeno strokovnim delavcem, ki se pri svojem delu srečujejo z osebami s hivom.

Mladim LGBTQ+ osebam nudijo edini LGBTQ+ mladinski center v Sloveniji, v sklopu katerega so številne dejavnosti (od letnih taborov za mlade, kavarniških večerov, kjer se lahko predstavijo mladi LGBTQ+ umetniki; prirejajo tudi živo knjižnico, kjer se »bralci« lahko srečajo z živo knjigo, z njo pogovorijo o njeni


ali njegovi življenjski zgodbi ter odpravljajo svoje predsodke in stereotipe, ki jih morebiti imajo o marginaliziranih skupinah ljudi). Ekipi se vsako leto pridružijo tudi novi prostovoljci.

V zadnjem letu dni več časa posvečajo tudi Mavričnim družinam, katerim nudijo organizirana skupinska druženja ter opozarjajo na reditev administrativnih in pravnih dokumentov, ki v praksi še ne sledijo prenovljeni področni zakonodaji.

LGBTIQ+ osebe se lahko po pravni nasvet obrnejo v Pravno svetovalnico, v sklopu katere izvajamo tudi monitoring prijav kaznivih dejanj iz sovražstva nad LGBTQ+ osebami.

Nenazadnje nudijo tudi številna izobraževanja organizacijam. V letu 2024 pa vzpostavljajo pri LGBTQ+ business network v Sloveniji.

Skrozi vsa leta je bila Legebitra tudi ena izmed vodilnih sil pri izvajanju zagovorništva LGBTQ+ človekovih pravic.



»V idealnem svetu bi bilo testiranje v skupnosti odprto za vse ljudi.«

Mitja Čosić se že vrsto let ukvarja s področjem hiva na Legebitri. V intervjuju sva se dotaknila ozadja, namena in izvedbe projekta Expand, pri katerem deluje kot koordinator. Osnova tega programa je razširitev testiranja na osebe, ki se ukvarjajo s spolnim delom, migrante in na osebe, ki uporabljajo drogo.

Na kakšen način se je pojavila ideja za ta projekt?

Projekt Expand je v Sloveniji nastal kot odgovor na pomanjkanje možnosti testiranja izven zdravstvenih ustanov za ne-MSM osebe. V idealnem svetu bi bilo testiranje v skupnosti odprto za vse ljudi. Zato je nastal projekt, ki je odgovor na pomanjkanje testirnih možnosti za skupine z večjim tveganjem za hiv, virusne hepatitise in spolno prenosljive okužbe. To pa so migranti, osebe, ki uporabljajo droge, in osebe, ki se ukvarjajo s spolnim delom. Seveda so še druge ranljive skupine, ki jih v tem programu nismo strogo definirali ali pa jih nismo definirali kot glavno ciljno skupino. To so recimo brezdomne osebe, osebe brez zdravstvenega zavarovanja, skratka, vse osebe, ki imajo takšno ali drugačno okoliščino, zaradi katere so bolj ranljive za okužbo s katerim od teh povzročiteljev ali pa težje dostopajo do zdravstvenih storitev. Tem je namenjen ta projekt.

Kaj pa je glavni namen testiranja?

Skupine, ki jim je testiranje namenjeno, so lahko zaradi teh ali onih razlogov nezaupljive do zdravstvenega sistema ali pa se ne zavedajo lastnih tveganj za okužbo. Naš namen je, da jih osvestimo in usmerimo v testiranje.

Pomembno je tudi, da jih informiramo, ozaveščamo in opolnomočimo, da bodo lahko sprejemali informirane odločitve o svojem zdravju glede na tveganja, ki jih imajo. Je pa ta projekt zelo pomemben zaradi preprečevanja neželene zapletov pri posameznikih in zaradi javnozdravstvenih učinkov – preprečevanja širjenja okužb v prebivalstvu. Če povzamem, je projekt namenjen izboljšanju zdravja skupnosti.

Kako so potekale priprave na projekt?

Usposabljali smo svetovalce, postavljali sistem, vzpostavljali mrežo testirnih točk itd. Skratka, pripravljali vse, da lahko pričnemo v januarju z izvajanjem testiranja. Mislim, da smo kar dobro pripravljeni, ampak ker bo za partnerje testiranje nekaj novega, se bomo verjetno še nekaj časa

lovili, da bomo znali potem izvajati testiranje pri vseh teh skupinah. Tudi pri testiranju za MSM je to trajalo nekaj časa, da se je tako uteklo, kot je zdaj.

»Ko smo iskali partnerje za ta razpis za prijavo, smo najprej definirali ranljive skupine, za katere smo mislili, da je najbolj smiselno izvajati testiranje.«

Kako ste se kot partnerji projekt združili v projekt Expand in kako vsaka izmed teh organizacij prispeva k izvajanju testiranja?

Naši partnerji so Slovenska filantropija, Stigma in Univerza v Ljubljani oziroma njen Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, ki je del Medicinske fakultete. Ko smo iskali partnerje za ta razpis za prijavo, smo najprej definirali ranljive skupine, za katere smo mislili, da je najbolj smiselno izvajati testiranje. Nato smo poiskali partnerje. Slovenska filantropija se ukvarja z migranti, Stigma z osebami, ki uporabljajo droge, Inštitut za mikrobiologijo pa zagotavlja izvedbo laboratorijskih preiskav in medicinsko-strokovni del testiranja, na primer strokovne smernice, usposabljanje izvajalcev in podobno.

Kako ste se odločili za nabor testov pri teh skupinah?

Inštitut je za vsako skupino pripravil predlog testov, pri vsaki posamezni osebi pa se bo upoštevalo še druge okoliščine, tako da bomo pri testiranju kar najbolj uspešno prepoznali morebitne okužbe.

Stigma dela z uživalci drog, Slovenska filantropija z migranti,

Legebitra pa načeloma ne dela z osebami, ki se ukvarjajo s spolnim delom. Na kakšen način boste dostopali do teh uporabnikov?

K nam že prihajajo MSM, ki so spolni delavci in jih testiramo. Povezali smo se tudi z organizacijami, ki imajo stik. Potencialne uporabnike bomo obveščali preko spletnih portalov in aplikacij. Ampak ja, tudi za nas bo izziv, ker to ni naša primarna populacija. To je pač nekaj novega in morda tudi uvertura v to, da bomo enkrat pa lahko začeli izvajati tudi testiranje za vse, ne samo za MSM. Mogoče bo tudi država spoznala, da je ceneje in bolj učinkovito vlagati v te skupnostne preventivne programe, kakršen je naš, ker so veliko bolj učinkoviti. Tudi zdravniki (torej stroka) v Sloveniji pravijo, da je naš program testiranja na hiv, hepatitise in spolno prenosljive okužbe za MSM, torej ta, ki že obstaja, najbolj učinkovit pri presejalnem odkrivanju hiva in nekaterih spolno prenosljivih okužb.

Kje pa bo potekalo testiranje in kdaj?

Testiranje se bo izvajalo na treh sedežih organizacij partnerjev, torej Slovenske filantropije, Stigme in Legebitre. Na Legebitri bo enkrat tedensko testiranje za spolne delavce in delavce v Ljubljani na Trubarjevi ulici, potem pa dvakrat na mesec še na terenu v Mariboru in v Kopru. Slovenska filantropija bo testirala vsak teden na dveh lokacijah v Ljubljani in na tri mesece še v Logatcu in Mariboru ter na pol leta v Murski Soboti, Žalcu, Črnomlju in Metliki. Uporabniki drog pa se bodo lahko dvakrat tedensko testirali v Ljubljani in pa potem še dvakrat na leto v številnih krajih po Sloveniji, v Pivki, Trbovljah, Idriji, Kočevju, Kranju in Jesenicah. Pokrili bomo celotno Slovenijo. Novih testirnih točk, ki bodo z različno frekvenco delovale, bo kar dvajset. Potem pa upam seveda, da se bo ta projekt zaključil, da bomo lahko v drugačni obliki nadaljevali s tem razširjenim testiranjem.

■ **BLAŽ ANDOLJŠEK**

POVEČNO ŠTEVILO OKUŽB S HIVOM PRI DRUŠTVU LEGBITRA

V letošnjem letu pri društvu Legebitra beležimo povečano število reaktivnih izvidov na okužbo s hiv v primerjavi s preteklimi leti. Za primerjavo smo letos do vključno oktobrom naredili 1796 testov, od tega je bilo 11 reaktivnih rezultatov na hiv. Za primerjavo je bilo lani v celotnem letu opravljenih 1696 testov, reaktivnih rezultatov pa je bilo 7. Zato vsem, ne glede na število spolnih partnerjev, ki pri spolnih odnosih nedosledno uporabljate kondom, svetujemo, da razmislite in izkoristite možnost zaščite pred hivom s PrEP-om, ki je v Sloveniji na voljo brezplačno vsem moškim z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem, ki imajo spolne odnose z moškimi.

KAKO DO PrEP-A?

Do PrEP-a lahko dostopaš v Ljubljani na Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKCLJ, v Mariboru na Oddelku za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKCM in v Celju v Ambulanti za infekcijske bolezni in vročinska stanja. Za obisk specialista ne potrebujete napotnice osebnega zdravnika.

TESTIRAJ SE!

Prav tako je še posebej pomembno testiranje, saj le tako lahko poznaš svoj status hiv. Legebitra od julija letos testiranje izvaja na novi lokaciji.

Iz Trubarjeve 76 a smo se preselili na Prešernovo ulico 3.

Testiranje je na voljo vsak ponedeljek in torek med 17. in 20. uro ter v petek med 10. in 12. uro.

Namenjeno je moškim, ki imajo spolne odnose z moškimi in njihovim spolnim partnerjem in partnerkam. Testiranje je zaupno in brezplačno, testiraš pa se lahko na hiv, hepatitis B, sifilis ter rektalno in oralno gonorejo. Svoj termin si lahko zagotoviš na spletni strani kajjisce.si. Svetovna zdravstvena organizacija testiranje priporoča vsaj dvakrat letno. To velja za vse, in sicer ne glede na to, ali kondom uporabljate vedno in dosledno. V primeru večjega števila spolnih partnerjev ali v primeru, da imate nezaščitene odnose z različnimi partnerji, se redno testiranje priporoča pogosteje (npr. na tri mesece). Pred testiranjem opraviš pogovor s svetovalcem, ki poteka v sproščenem in prijetnem vzdušju. Ob testiranju lahko dobiš tudi brezplačne kondome in lubrikante.

■ **BLAŽ ANDOLJŠEK**

Act **BEFORE**
you **P L A Y**!

PrEP

PrEP

Pravočasna zaščita **HIV** **om.**
pred

www.kajisces.si/prep

Ginekologinja diskriminirala zaradi spolne usmerjenosti

Zagovornik načela enakosti je v poletnem času izdal odločbo, v kateri je ugotovil diskriminacijo zoper istospolno mater s strani njene ginekologinje. Slednja je zavrnila zdravstveno obravnavo osebi, ki je oploditev želela opraviti s pomočjo biomedicinskega posega v Avstriji, kjer je tovrstni poseg pravno urejen.

V odločbi je zapisano, da se je ginekologinja s spolno usmerjenostjo svoje pacientke že seznanila ob njenem prvem postopku OBMP, ko je za njo opravila vse potrebne zdravstvene storitve. Prav tako je po uspešni zanositvi pacientko spremljala skozi njeno nosečnost. Lezbični par si sedaj želi še enega otroka, zato se je ponovno obrnila na svojo ginekologinjo, saj je pred oploditvijo potrebno opraviti določene preglede. Naročila se je na pregled pred prenosom zarodka, ki ne gre v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, ampak je samoplačniški.

Izbrana ginekologinja je pregled sicer opravila, a hkrati pacientko seznanila, da ne bo več opravljala nadaljnjih pregledov, saj da v Sloveniji ni dovoljeno, da bi istospolni pari imeli otroke (primer se je zgodil še pred spremembo Družinskega zakona), in da je to tudi v nasprotju z njeno moralo in njenimi etičnimi prepričanji.

Kot razlog zavrnitve je ginekologinja navedla ugovor vesti, in sicer za kakršnekoli postopke: ginekološke preglede, ginekološki ultrazvok, pisanje napotnice, pisanje receptov, vodenje nosečnosti, vse v povezavi s postopki OBMP pri

istospolnih pari. Ugovor vesti je podala na zdravniško zbornico.

Tako zagovornik načela enakosti kot tudi odbor za pravno-etična vprašanja pri zdravniški zbornici so ugotovili, da tovrstni ugovor vesti ni ustrezen, ker je diskriminatoren, saj storitev ni mogoče odreči izključno istospolno usmerjenim pacientkam, ki so v postopku oploditve z biomedicinsko pomočjo (OBMP). Ugovor vesti se namreč lahko daje glede določenih zdravstvenih postopkov, ne pa za odklonitev določenih postopkov izključno pri določeni skupini ljudi z določeno osebno okoliščino, kot je to bilo v tem primeru.

Ginekologinja je sicer v svojo bran zagovorniku pojasnila, da je bila prepričana, da je njen ugovor vesti ustrezen. Povedala je, da je sklepe pristojnega odbora zdravniške zbornice o diskriminatornosti ugovora prejela po tem, ko je nadaljnje zdravljenje pacientke že zavrnila. Svoj ugovor vesti pa je po prejetju odgovora zbornice umaknila.

Zagovornik je v odločbi pojasnil, da je za ugotovitev diskriminacije važen učinek določenega ravnanja in ne to, ali je imel nekdo namen diskriminirati. Diskriminacijo pa je ugotovil, ker je ginekologinja pacientko samo zaradi njene spolne usmerjenosti obravnavala manj ugodno kot ostale in jo prikrajšala pri njeni pravici do zdravstvenega varstva.

Zagovornik je odločil, da je omenjena ginekologinja kršila prepoved diskriminacije in izpolnila znake neposredne diskriminacije po prvem odstavku 6. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD), za kar je predvidena globa v višini med 3.000 in 20.000 evri.

»Pravica do zdravstvenega varstva je pomemben del človekovih pravic in ustavna vrednota. Odrekanje zdravstvene obravnave izključno istospolno usmerjenim pacientkam, ki so v postopku oploditve z biomedicinsko pomočjo, je nesprejemljivo. Zdravstvo mora biti vsem dostopno ne glede na njihove osebne okoliščine, kot sta tudi spol in spolna usmerjenost,« je odločbo komentiral Miha Lobnik, zagovornik načela enakosti.

Kaj pravi zakon o OBMP v Sloveniji?

Postopki OBMP se smejo opravljati le z namenom, da pride do rojstva otroka. Do postopkov OBMP sta upravičena moški in ženska, ki živita v medsebojni zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ter glede na izkušnje medicinske znanosti ne moreta pričakovati, da bi dosegla zanositve



s spolnim odnosom in jima ni možno pomagati z drugimi postopki zdravljenja neplodnosti. Zakonca ali zunajzakonska partnerja sta upravičena do OBMP tudi v primerih, kadar se s temi postopki lahko prepreči, da se na otroka prenese huda dedna bolezen (Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (ZZNPOB)). Lezbični pari se tako najpogosteje na poseg OBMP odpravijo v sosednjo Avstrijo, kjer zakon obravnava heterospolne in istospolne pare enakopravno.

Kdaj bo do spremembe zakona prišlo pri nas, je težko napovedati. V preteklosti so že bili poskusi spremembe zakona. Trenutni zakon je bil sprejet leta 2000, nato pa leta 2001 noveliran med drugim z določbo, da je oploditev z biomedicinsko pomočjo dovoljena tudi samskim ženskam. Še istega leta se je 35,66 % Slovencev odpravilo na referendum, na katerem so z 72,36 % glasov predlog zavrnil.

Zakon je bil štirikrat podan v presojo na ustavno sodišče. Prvič ga je vložila posameznica z diagnosticirano neplodnostjo, v letih 2013 in 2014 so ga poslali na ustavno sodišče poslanci s SD na čelu, nato pa jeseni 2020 še stranka Levica s sopodpisniki SD in drugimi strankami z mnenjem, da je ureditev diskriminatorna do samskih žensk in zato protiustavna.

Ustavno sodišče se vsebinsko ni opredelilo do zakona. Vse tri poslanske pobude je zavrnilo iz postopkovnih razlogov, med drugim zato, ker bi poslanci v državnem zboru lahko zakon sami – brez presoje ustavnega sodišča – spremenili.

Ker sta omenjeni stranki trenutno v vladni poziciji, bi sprememba zakona o OBMP lahko ponovno prišla v javno razpravo. V predvolilni kampanji se je do vprašanja spremembe zakonodaje OBMP stranka Svoboda odzvala z zapisom: »Gibanje Svoboda podpira izenačitev vseh pravic istospolnih partnerjev s pravicami partnerjev iz zakonskih zvez oz. zunajzakonskih zvez. Za ureditev tega vprašanja pa je potrebno najprej doseči širše družbeno soglasje, saj je bila predlagana ureditev v preteklosti zavrnjena na referendumu, v kolikor Ustavno sodišče ne bo presodilo, da je veljavna ureditev v nasprotju z Ustavo oziroma da nesorazmerno posega v človekove pravice partnerjev. V tem primeru bo možno takšno odločitev Ustavnega sodišča izvršiti brez odlašanja in brezprizivno, saj razpis referendumu ne bo dopusten. V nasprotnem primeru pa se bo treba potruditi, da se tak konsenz s spoštljivim dialogom doseže.«

■ SEBASTJAN SITAR

OBIŠČI PRENOVLJENO SPLETNO STRAN.



legebitra.si

VSE POTI VODIJO DOMOV

»Kako si, kaj danes prinašaš s seboj?«

»Oh, med vikendom sem bil spet pri starših ...«

Srečanja z uporabniki se ničkolikokrat začnejo s takim ali podobnim uvodom v poročilo dogajanja in doživljanja ob obisku staršev. Vsi jih imamo. Nekateri žive, drugi ne več. Nekateri podpirne, drugi ne. Nekateri biološke, drugi ne. Nekateri ljubeče, drugi ne. Nekateri nasilne, drugi ne. Nekateri homofobne, transfobne, drugi ne. Nekateri trezne, drugi ne. Nekateri bogate, drugi ne. Nekateri take, ki so nam blizu, drugi take, ki so nam daleč. Tako fizično kot odnosno.

Ne glede na to, v katerega izmed omenjenih (pa tudi vseh ostalih ne naštetih) predalčkov, v katere lahko naše starše pospravimo, so ravno oni tema, ki je v svetovalnem procesu skoraj praviloma slej ko prej prisotna. Pogosto opazim, da se nekateri ravno zaradi odnosa s starši odločijo vključiti v svetovanje, na drugi strani nekateri pridejo s popolnoma drugačno motivacijo, pa tema na eni točki vedno priprava nekam na površje ali v ospredje. Pa ne zato, ker bi svetovalke tako zavzeto zvrtele v to temo, da se ji ne bi dalo izogniti. Enostavno zato, ker nas ti odnosi zaznamujejo in jih nosimo s seboj v takih ali drugačnih oblikah, katerih skupni imenovalc (če smem v tem kontekstu uporabiti tako naravoslovno terminologijo, ki mi sicer običajno ni strašno blizu) so pričakovanja. Pričakovanja staršev do otrok in pričakovanja otrok do staršev, kjer »otrok« seveda nikakor ni povezan s starostjo, temveč odnosno oz. družbeno vlogo osebe.

Živimo v družbi, v kateri je ideja družine idealizirana, v mnogih pogledih celo čez skrajnosti potencialno izvedljivega. Vsi si znamo dobro predstavljati, kaj naj bi pomenila družina. Odnosi, čustveno zaznamovani z najprijetnejšimi doživljanji, ki jih imamo kot ljudje na razpolago: na skupnih kosilih ob bogato obloženi mizi se smejimo in uživamo, ob težkih trenutkih smo si na voljo za tolažbo in podporo, uspehe slavimo, ob neuspehih se bodrimo, naštevam lahko skoraj v neskončnost. Realnost mnogih pa je najpogosteje nekje daleč stran od omenjenega. Frustracijo in nezadovoljstvo otroka lahko tako povzročajo že vse nerealna podobe, ki jih ustvarjajo neštetni filmi, oglasi in ostale družbene norme, ki nas spremljajo v naših vsakdanjih, čeprav morda obstoječa družinska realnost posameznika nití ni tako slaba, le drugačna od normativne.

Na drugi strani imamo tudi starše in njihova pričakovanja do svojih otrok, ki prepogosto ob sovplivanju tudi drugih dejavnikov na strani otroka pripeljejo do občutkov

krivde, občutka odgovornosti za počutje starša, manjka pozornosti in potrditve ter odsotnosti ostalih pozitivnih odgovorov na osnovne človeške potrebe, ki so povezane z občutkom varnosti in lastne vrednosti. Prek odnosa s starši smo se primarno naučili stopiti v stik s svetom zunaj nas in konec koncev tudi v stik z nami samimi. Prek kontakta s starši smo si izoblikovali temeljno razumevanje drugih, pa tudi nas samih. Tega, kdo smo, kdo naj bi bili, kaj je dobro in kaj je slabo itd. Določene ideje smo ponotranjili do te mere, da jih doživljamo kot lastne, določene se nam upirajo in imamo ob njih občutek, da taki »moramo« biti ali da nekaj »moramo« početi, seveda so določene tudi nepovezane s starši in so prišle iz drugih odnosov in širše družbe. Tovrstne ideje se pojavljajo na različnih področjih življenja, med drugim tudi na področju spola, spolnega izraza in seksualnosti. Kako naj bi se oblačili? Kako naj bi se vedli? S čim naj bi se ukvarjali? S kom naj bi imeli spolne odnose? Kakšne bi te osebe morale biti? Katerega spola naj bi bile? In ko se realnost otroka ne sklada s pričakovanji staršev, so konflikti pogosto neizogibni, želja otroka po potrditvi in podpori starša pa praktično vedno obstoječa, čeprav (ali morda ravno zato, ker) ostaja neuresničena.

Čeprav vsi otroci enkrat postanemo odrasli, se še vedno nahajamo v vlogi otroka v odnosu z našimi starši. Čeprav v življenju naši pogledi na svet, vrednote in življenjski cilji niso več neposredno povezani s starši, nas njihova pričakovanja spremljajo pogosteje, kot si upamo priznati. Čeprav se na neki točki običajno odselimo na svoje, pogosto »iti domov« še vedno pomeni »iti k staršem«. Razumevanje, kakšni so ti odnosi ter kaj smo se v njih do danes naučili o sebi in drugih, pa nam lahko pomaga, da svojo sedanost pogledamo z druge perspektive, v to naučeno kdaj tudi podvomimo in si s tem omogočimo bolj prijeten in zadovoljujoč vsakdan, ki je skladen z našimi potrebami in nam pristnimi željami in interesi. In tako počasi otroci tudi v odnosu s starši zares postanemo odrasli.

Kot avtonomna oseba lahko takozase sprejmemo odločitve, ki so morebiti v skladu z željami naših staršev ali pa tudi ne, potencialne posledice pa spadajo v odraslo življenje.

*Eva Margon
Psihosocialno svetovanje za LGBTIQ+ osebe,
DIC Legebitra*

LEGEBITRINA SVETOVALNICA

PODPORNA SKUPINA ZA STARŠE LGBTI+ OSEB

Skupina je namenjena vsem staršem LGBTI+ oseb, ki potrebujejo podporo pri sprejemanju in razumevanju otrokove spolne identitete in/ali spolne usmerjenosti. Namen je ustvarjanje varnega prostora za deljenje izkušenj, misli in stisk, s katerimi se soočajo starši LGBTI+ oseb.

KDAJ: srede, 1x mesečno, 18.00–19.30

KJE: Legebitra, Trubarjeva 76a

Podporna skupina je brezplačna in odprtega tipa, kar pomeni, da se lahko pridružite kadarkoli in se srečanj udeležujete kolikor časa želite.



Več o terminih in prijavi na svetovalnica@legebitra.si
in na naši **Facebook strani @Legebitra.**

*» Vedno se
mi je zdelo
pomembno
živeti pristno.«*

Marko Podgornik Verdev je generalni direktor mariborskega podjetja Mikro+Polo. Svojega moža brez zadržkov javno omenja, podobno brez dlake na jeziku pa je tudi samo podjetje, ki jasno izraža svojo podporo enakosti na delovnem mestu.



Za začetek – kako bi predstavili sebe in Mikro+Polo bralcem GEJM-a, ki ne prihajajo nujno iz podjetniških vod in vas morda še ne poznajo?

Zase ne vem, kaj bi povedal. (smeh) Bova še v nadaljevanju. Vodim Mikro+Polo že osemnajsto leto. Naše podjetje trenutno zaposluje približno 150 sodelavcev in sodelavk v petih evropskih državah. Ukvarjamo se s prodajo laboratorijske opreme, pribora in kemikalij ter s proizvodnjo laboratorijskega pohištva pod lastno blagovno znamko.

Lani ste prejeli priznanje Združenja Manager Vključi.Vse 2022. V svojem govoru na podelitvi ste omenili tudi izkušnjo, da so vam nekateri managerji svetovali, da je bolje, če o svoji spolni usmerjenosti ne govorite javno. Kako gledate na strah, da bi razkritje nekoga na vodilnem položaju slabo vplivalo na podjetje?

Jaz osebno se tega ne bojim, tudi takrat se nisem. Z ljudmi, ki bi me sodili po tem, tako ne bi želel imeti opravka. Ko enkrat skleneš, da želiš delati z ljudmi, ki te sprejemajo, je jasna odločitev biti odkrit in iskren. Verjel sem, da ta informacija ne bo odvrnila ljudi. Če pa bi jih, pa naj jih.

Kako je zdaj, po nekaj letih, biti razkrit direktor podjetja?

Zanimivo. Načeloma nimam težav s tem, tudi redko je stvar pogovora. Se pa večkrat zgodi, da slišim kakšne šale. V nekem smislu bolj trpijo nekateri moški sodelavci v kakšni drugi moški družbi. Z vprašanji, če so morali na kolena, da so dobili službo pri nas. Presenetljivo, mene pustijo pri miru, drugi moški pa slišijo več opazk in doživijo več nadlegovanja od mene.

Vam takšne komentarje zaupajo?

Ja, imamo zelo odkrite odnose. Vsaj z nekaterimi, ki smo si blizu, si takšne stvari povemo in se potem skupaj smejimo – kako naj se izrazim, neumnosti ljudi, ki še zdaj vztrajajo pri takšnem vedenju.

V Mikro+Polo ste prejelniki certifikata LGBTIQ+ prijazno in tudi na primer certifikata družini prijazno podjetje. V oktobru je pri vas izobraževanjem o vključujočem

delovnem okolju za LGBTIQ+ osebe gostovala tudi Legebitrina ekipa. Kako se pri izobraževanjih in certifikatih odločate, katere pridobiti?

Odločamo se zelo široko. Vse, kar počnemo, počnemo iz osnovnega vzgiba, da želimo biti prijazni do vseh zaposlenih. Ko je na voljo kakšen certifikat, se nam zdi logična posledica, da ga pridobimo in še okronamo to, kar že itak počnemo. Ob tem izvemo še kaj novega, opazimo pasti, na katere morda nismo bili pozorni, in spoznamo izkušnje drugih. Recimo za LGBTIQ+ prijazno, smo, če ne drugače, že zaradi mene prijazni do LGBTIQ+ oseb. Ko sem potoval v tujini, po Ameriki, sem v marsikaterem prostoru opazil jasne oznake in na primer mavrične zastave. Zdelo se mi je, da bi tudi mi lahko imeli še papir, ki potrjuje to, kar že počnemo.

»Vse, kar počnemo, počnemo iz osnovnega vzgiba, da želimo biti prijazni do vseh zaposlenih.«

Bolj z vidika komunikacije?

Da. Pa tudi zato, da vodimo z zgledom. V Mariboru smo, kolikor mi je znano, edino zasebno podjetje, ki ima ta certifikat. Že to je pokazatelj, da je takšne odločitve treba sprejemati, da se tudi drugi navadijo. Potem pa upamo, da se nam kdo pridruži.

Kakšne odzive ste prejeli na video oglase za delo, kjer nastopate v več vlogah in jasno komunicirate tudi odprtost podjetja in zavzemanje za enakost na delovnem mestu?

Odzivi so odvisni, predvsem od spola in od starosti. Mladina je večinoma zelo dobro sprejela oglas, le redko smo dobili kakšen negativen komentar. Pri nekaterih starejših se je prej pojavilo kakšno čudno vprašanje. Splošno

gledano je bil oglas (»Najbolj (pre) drzen zaposlitveni oglas«, op. a.) sprejet bistveno bolje od pričakovanj ali napovedi kakšnih kadrovikov, da je oglas preveč drzen. Sem dobil komentarje, čisto prijateljsko, da sem zmešan, da grem v to, da Slovenija na to še ni pripravljena. Jaz nikoli nisem rad posnemovalec – če že, smo prvi. In se mi je zdelo, da nekdo pač mora biti prvi, da bo Slovenijo na to navadil. Jajc imam dovolj, pardon nazivu, si upam poskusiti. Me je pa bilo iskreno strah, kakšen bo odziv. Pričakoval sem skrajnost in k sreči je šlo v pozitivno.

Kako pa pri samem postopku zaposlitve prepoznate kandidate, ki si delijo vrednote vašega podjetja?

Predvsem se zdi, da je Mikro+Polo v našem okolju že dovolj znan, da k nam prihajajo ljudje, ki vedo, kam so prišli. Torej že sprejemajo to kulturo, k nam večinoma pridejo z navdušenjem nad tem. Imamo tudi knjižico Naša kemija, kjer podrobno opisujemo naše vrednote, kulturo, odnose. Pri razgovorih za zaposlitev smo pozorni na to, ali se bodo kandidati v naše okolje vključili. Se pa tega jasno ne da izmeriti, to je težko ugotoviti. Gre za čisto človeški občutek, šesti čut, ki pove, če je nekdo pravi za nas.

V predstavitvi podjetja omenjate tudi ugodnosti, ki jih ponujate zaposlenim za boljše počutje.

Ne bom posebej našteval, kaj ponujamo, ker je tega ogromno. Vse, kar je povedano v zaposlitvenem oglasu, drži. Bolj je zanimivo, da me večina ljudi sprašuje, zakaj. S tem vprašanjem se nikoli nisem preveč ukvarjal. Zdelo se mi je enostavno, smo skupina ljudi, ki skupaj preživijo približno tretjino svojega življenja. Čisto logično mi je, da se pri toliko skupnega časa ekipa mora tudi zabavati ob delu, se počutiti dobro, sproščeno. Sam imam izkušnje, ko mi je bilo zjutraj slabo pred odhodom v službo, ko bi naredil vse, samo da mi ne bi bilo treba tja. Takrat sem si rekel, da tega občutka v življenju nočem več, niti ga ne privoščim drugim. Vse izhaja iz tega. Seveda so tudi dodatne prednosti, smo med bolj zaželenimi delodajalci, privabljamo najboljše kadre in naši zaposleni pri nas ostajajo.



Foto: Tibor Golob

»Jaz si ne bi želel niti sekunde živeti tako, da se ne bi upal svobodno izražati, tudi tega nikoli nisem počel.«

V svojih javnih nastopih omenjate tudi svoje sinove in starševsko vlogo. Je tudi izkušnja starševstva vplivala na fleksibilnost, ki jo ponujate zaposlenim?

Zagotovo, da je. To, da imam otroke, je zagotovo vplivalo na službo in stvari, ki jih počnem, tudi na ugodnosti v tej smeri. Pa ne bi zares izhajal iz tega, da so za to »krivi« moji otroci. Bolj se mi zdi, da mi je vzgoja otrok pokazala, da je treba biti včasih takšen tudi do sodelavcev ... (smeh) Kakor moraš biti pri vzgoji dosleden, če nekaj rečeš, to velja tudi v službi. Tudi naloge je treba predstaviti tako, da jih ljudje

želijo opravljati. Otroke imam zelo rad, zavedam se, da je naše celo življenje prepleteno. Ta ločnica med službo in domom je pri meni nemogoča, to je eno življenje.

Nekaterim mladim LGBTIQ+ osebam na začetku karierne poti skrbi povzročata tudi vprašanje razkritja na delovnem mestu. Kaj bi povedali nekemu, ki se sooča s temi dvomi?

Prej ugotoviš, da je življenje v твоjih rokah, boljše je. Jaz si ne bi želel niti sekunde živeti tako, da se ne bi upal svobodno izražati, tudi tega nikoli

nisem počel. Tudi moja bivša žena je vedela za mojo biseksualno spolno usmerjenost. Vedno se mi je zdelo pomembno živeti pristno. To je edina pot do zadovoljstva in sreče, do normalnega življenja z nasmeškom na obrazu. Vsako skrivanje te znotraj razjeda. Meni se vedno zdi, da je bolje prva zamera kot zadnja. Pač ustreliš. Ljudje, ki tega ne sprejmejo, naj se umaknejo čim prej. Jaz sem vedno vesel, da se moj krog tistih pravih prijateljev z leti krči. Na koncu ostanejo tisti, ki te sprejemajo v celoti.

■ **PETRA POLANIČ**

Konferenca ILGA-Europe

Ljubljano je med 25. in 28. oktobrom obiskalo več kot 450 aktivistk iz Evrope in centralne Azije. Zbrale so se na največji mednarodni LGBTIQ+ konferenci v Evropi, ki jo organizira ILGA-Europe. ILGA-Europe je neodvisna mednarodna nevladna organizacija, ki zastopa več kot 600 organizacij iz 54 držav v Evropi in Srednji Aziji. Z organizacijo konference zagotavlja dragoceno platformo za izmenjavo izkušenj, razpravo o izzivih in načrtovanje strategij za uveljavljanje pravic in enakosti LGBTIQ+ oseb.

Dogodek so pomagale soorganizirati tudi slovenske LGBTIQ+ nevladne organizacije Legebitra, Parada ponosa, TransAkcija in ŠKUC, ki so skupaj z ILGA-Europe skoraj leto dni vodile priprave na konferenco in v oktobru z veseljem pozdravile gostje v Ljubljani.

Tema ILGA Europe konference 2023 je bila »*Rising to the moment*«. V štirih dneh se je odvijalo 23 delavnic, 19 samoorganiziranih aktivnosti, 9 dogodkov povezovanja in 25 družabnih dogodkov. Na delavnicah in v času med njimi so potekali pogovori, izmenjevale so se izkušnje in mnenja, iskale skupne poti in rešitve ter spletale pomembne vezi za nadaljnje delo tako v evropskem kot lokalnem okolju. Konferenca je ponudila priložnost za pogovor o LGBTIQ+ gibanju, njegovi prihodnosti in spremembah v času, ko se krepijo poskusi spodkopavanja človekovih pravic in je potrebno ponovno odločneje solidarno stopiti skupaj.

Konferenca je bila pomembna tudi za slovensko LGBTIQ+ gibanje. V upravni odbor ILGE je bila na predlog in podporo društva Legebitra izvoljena Simona Muršec. Na sami konferenci pa se je odvijala tudi nacionalna panelna razprava z naslovom *Napredek pri zaščiti človekovih pravic LGBTI oseb v Sloveniji – Nacionalna strategija in akcijski načrt za enakost LGBTIQ+ oseb v Sloveniji*.

Razprava je ob moderaciji Katrin Hugendubel, direktorice zagovorništva pri ILGA Europe, združila strokovnjakinje in odločevalke, vključno z Danom Juvanom, državnim sekretarjem na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM), Mihom Lobnikom, zagovornikom načela enakosti, Bello FitzPatrick, izvršno direktorico pri IGLYO, in Kitty Anderson, sopredsednico Evropske interspolne organizacije OII Europe, soustanoviteljico Intersex Iceland in predsednico upravnega odbora Islandskega centra za človekove pravice. Slednji sta predstavili dobre prakse, uveljavljenih strategij na Irskem in Islandiji. Ključno vlogo v procesu bo imelo MDDSZEM. Strategija pa ne bo obsegala le področja, ki jih pokriva MDDSZEM, temveč tudi druge teme, ki sodijo v resor drugih ministrstev, zato bo medsebojno sodelovanje eno ključnih.

V leto 2024, ko bomo obeležili 40. obletnico LGBTIQ+ gibanja v Sloveniji, zremo z velikim zanosom in pričakovanji. Želimo nasloviti obstoječe vrzeli v naših politikah in praksah ter Slovenijo umestiti višje na seznamu zemljevida Rainbow Europe, ki ga vodi ILGA-Europe.

Državni sekretar Dan Juvan je na novinarski konferenci po panelu poudaril, da obstaja in ostaja homofobno in transfobno nasilje, zaradi česar se ljudje ne počutijo varni. Kot predstavnik ministrstva in Levice se je zavezal k reševanju tega problema. Poudaril je pomen razprave o specifičnih politikah in ukrepih za identifikacijo težav in iskanje rešitev.

Miha Lobnik, zagovornik načela enakosti, je orisal vlogo zagovornika načela enakosti v procesu nastanka nacionalne strategije in načrta – zagotoviti, da bodo interseksijske osebne zgodbe in situacije reflektirane. Zato je tudi poudaril pomen naslavljanja tem interspolnosti in transspolnosti na panelu. Izrazil je, da potrebujemo učinkovite in izobražene ekipe oseb ter konkretne programe in da se sprašuje, ali bo vlada namenila sredstva zanje. Hkrati pa je izrazil, da je zaradi vladnega zmanjševanja proračunskih sredstev za zagovornika načela enakosti pred njimi zahtevno obdobje.

Simona Muršec, predsednica Društva Parada ponosa, in Sebastjan Sitar, predsednik društva Legebitra, sta na novinarski konferenci izpostavila, da je pomembno, da pri nastajanju strategije sodelujemo tudi nevladne organizacije, da pa je vloga ministrstva, ki je odgovorno za nastanek nacionalne strategije in načrta, da v pogovor vključi tudi druga ministrstva. Poudarila sta, da mora biti zaveza k strategiji podprta s strani čim večjega števila političnih strank, saj gre za dokument, za katerega upata, da ne bo le črka na papirju ter da bo podlaga za zagotavljanje varnosti LGBTIQ+ oseb ne glede na politično strukturo koalicije. Prav zato bo medsektorsko sodelovanje ključnega pomena.

Katrin Hugendubel, direktorice zagovorništva pri ILGA-Europe, je izrazila, da smo v zadnjih nekaj letih pričali močnemu porastu ravni in resnosti sovraštva ter nasilja proti LGBTIQ+ osebam po Evropi. V tem kontekstu in v tem trenutku močno pozdravlja politično zavezo slovenske vlade, da do konca leta 2024 razvije nacionalni akcijski načrt za boj proti diskriminaciji LGBTIQ+ oseb. Strinja se s pozivom nacionalnih LGBTIQ+ organizacij, da sodelujejo pri razvoju načrta v naslednjih 14 mesecih. Njihovo tesno sodelovanje je bistvenega pomena, saj poznajo resničnost potreb skupnosti, ki jih bo obravnaval ta načrt.

■ SEBASTJAN SITAR





IGLYO tokrat v Črni gori

Letna konferenca članov IGLYO 2023 je letos v Podgorici v Črni gori združila več kot 70 mladih LGBTIQ+ aktivistov iz več kot 30 držav, ki so skupaj preživelii neverjetno potovanje. Potem ko smo bili primorani leta 2020 in 2021 generalno skupščino organizirati prek spleta, leta 2022 pa v domačem mestu urada IGLYO v Bruslju, je bila tokratna generalna skupščina ponovno organizirana na terenu z lokalnim gostiteljem.

Po več letih prekinitev gostovanja pri članskih organizacijah smo bili navdušeni, da so lahko člani in članice mladinske mreže LGBTIQ+ organizacij obiskali Podgorico ter se ob tem tudi udeležili črnogorske Parade ponosa. Od živahnih statutarnih razprav do generalne skupščine in volitev upravnega odbora do prodornih delavnic pod vodstvom članov in zabavnih

družabnih dejavnosti so nam trije dnevi nedvomno omogočili, da se je mednarodna družina mladinskih LGBTIQ+ aktivistov še bolj zblížala.

Prihodnje leto se IGLYO približuje 40. obletnici, kar že prinaša nestrpna pričakovanja in veselja za prihodnost mreže in gibanja za LGBTIQ+ mlade.

Člani in članice mreže IGLYO so tudi naše domače organizacije Legebitra, Transakcija, DIH, Moja Mavrica ter ŠKUC Magnus. Tokrat so naše organizacije zastopale_i predstavnice_ki Kaja Antanasova iz društva DIH, Leopold Štefanič iz Legebitre ter član upravnega odbora IGLYO Miha Satler.



Kaj pomeni pravno priznanje spola?

Pravno priznanje spola je pravno-administrativni postopek spremembe podatkov o spolu v uradnih dokumentih in registrih z namenom priznanja spolne identitete posameznika. Potreba po pravnem priznanju spola izhaja iz napačnega pripisa spola ob rojstvu, ki ga zdravniki predpišejo na podlagi izgleda otrokovih genitalij. Kdo potrebuje pravno priznanje spola? To so predvsem transspolne osebe, torej osebe, ki so jim zdravniki ob rojstvu pripisali napačen spol, pravno priznanje spola pa jim omogoča, da so pravno-formalno priznane. S tem se med drugim uveljavlja njihova pravica do osebnega dostojanstva in pravica do zasebnosti, pravno priznanje spola pa obenem preprečuje morebitno diskriminacijo in kršitev drugih človekovih pravic. Pravno priznanje spola pa je za transspolne in druge osebe zelo pomembno tudi zato, ker spol kot pravna kategorija vpliva na skoraj vsa področja življenja in tako igra pomembno vlogo pri vsakem posamezniku.

Slovenska zakonodaja za pravno priznanje spola uporablja napačen izraz, saj govori o »spremembi spola«. Ta izraz je neprimeren, saj osebe v postopku pravnega priznanja spola svojega spola ne spreminjajo, ampak le potrdijo spol, s katerim se identificirajo, torej svojo spolno identiteto pravno priznajo.

Zakonodajna ureditev pravnega priznanja spola v Sloveniji je trenutno zaskrbiljujoča, saj je pravno priznanje spola kot pravno-administrativni postopek pogojeno z vstopom v proces medicinske tranzicije. Pravilnik o izvrševanju zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 40/05, 69/09, 77/16, 102/20 in 108/22, v nadaljevanju Pravilnik) namreč v 37. členu določa, da se »sprememba spola vpiše na podlagi odločbe pristojnega organa o spremembi vpisanega podatka«, pri čemer je »podlaga za izdajo odločbe potrdilo pristojne zdravstvene ustanove ali zdravnika, iz katerega je razvidno, da je oseba spremenila spol«. Čeprav Pravilnik ne definira, kaj je t. i. potrdilo in kdo je pristojni zdravnik, se je v praksi pokazalo, da je pristojni zdravnik v večini primerov psihiater iz t. i. interdisciplinarnega konzilija za potrditev spolne identitete, ki ga poleg psihiatra sestavljajo še klinični psiholog, endokrinolog, ginekolog, urolog ter specialisti plastične in rekonstrukcijske kirurgije. Za namen pravnega priznanja spola mora oseba, ki želi pravno priznati spol, pri psihiatru, ki je član omenjenega konzilija, pridobiti diagnozo transseksualizma (F64.0 po Mednarodni klasifikaciji bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov, Avstralska modifikacija

(MKB-10-AM)), klasificiranega kot duševna motnja. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je leta 2022 sprejela novo verzijo Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov MKB-11. S prenovljeno verzijo je prišlo do pomembnega premika, saj so transseksualizem (HA-60 po Mednarodni klasifikaciji bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov (MKB-11)) premaknili iz poglavja duševnih motenj v poglavje spolnega zdravja. MKB-11 v Sloveniji še ni sprejeta. V Republiki Sloveniji pravno priznanje spola trenutno torej ni možno brez medicinske obravnave, zato se upravičeno porajajo dvomi in vprašanja glede spoštovanja človekovih pravic oseb, ki vstopajo v postopek pravnega priznanja spola, kot so pravice do zasebnosti, pravice do osebnega dostojanstva, pravice do zdravja, pravice do telesne in duševne celovitosti ter pravice do varnosti.

V nasprotju z urejanjem pravnega priznanja spola je sprememba imena urejena na zakonski ravni z Zakonom o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/06 in 43/19, v nadaljevanju Zakon). Zakon določa, da se pravica do osebne izbire imena »omeji le, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale ali pravic in svoboščin drugih ljudi«. To pomeni, da si (transspolna) oseba lahko svobodno izbere tako moško kot žensko obliko imena ne glede na uraden podatek o njenem spolu, dokler ostane v okviru navedenih omejitev. Zakon določa tudi zadržek za spremembo osebnega imena: »sprememba osebnega imena, priimka ali imena se ne dovoli državljanu, ki je bil pravnomočno obsojen za kaznivno dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, dokler kazni ni izvršena ali dokler traja preizkusna doba ali pravne posledice obsodbe«.

V nasprotju z ureditvijo spremembe osebnega imena je slovensko zakonodajo na področju pravnega priznanja spola torej potrebno prenoviti. Kakšno pravno ureditev si želimo? Pravno priznanje spola je glede na mednarodna priporočila potrebno urediti na podlagi samoopredelitve. Samoopredelitev ali samoidentifikacija pa je pravica vsakega posameznika, da sam oblikuje in definira svojo spolno identiteto, ki predstavlja posameznikovo osebno identiteto in osebno doživljanje lastnega družbenega spola. Samoopredelitev je v kontekstu pravnega priznanja spola ključnega pomena, saj spolna identiteta predstavlja notranje in individualno doživljanje vsakega posameznika.

Konferenca o sovražnem govoru in zločinih iz sovraštva

V mesecu novembru je Društvo ŠKUC gostilo mednarodno konferenco o sovražnem govoru in zločinih iz sovraštva, ki je bila v Ljubljani v organizaciji IGLYO. Namen konference je bil, da se udeleženci in udeleženke spoznavali ter oblikovali različne prijeme in korake, kako prepoznati in preprečevati porast zločinov iz sovraštva in sovražnega govora, ki so uperjeni proti LGBTIQ+ skupnosti.

V sklopu mednarodne konference, namenjene mladim LGBTIQ+ osebam, so raziskovali strategije zagovorništva za preprečevanje kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora v različnih nacionalnih pravnih okvirih; pridobili širše razumevanje, kako medsektorske identitete nesorazmerno prizadeneta sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva; raziskali, kako obravnavati kazniva dejanja iz sovraštva in sovražni govor v šolah in spletnih prostorih ter oblikovali skupno razumevanje o tem, kako delati na področju izobraževanja z vidika mladih.

V okviru konference so se udeleženci podali na alternativni ogled Ljubljane, ki ga je predstavila dolgoletna LGBTIQ+ aktivistka in pisateljica Suzana Tratnik. To potovanje po predsocijalističnih in socialističnih bojih za pravice oseb LGBTIQ+ je pokazalo kraje, kjer se je vse skupaj začelo, vključno z obiski sedanjih LGBTIQ+ prijaznih klubov in kavarn ter seznanjanjem z zgodbami v ozadju politike lokalnega gibanja LGBTIQ+.

Konferenca je v štirih dneh razprav, oblikovanja strategij in priprave zagovorniških orodij na temo sovražnega govora in zločinov iz sovraštva v Ljubljani sprejela predano množico 20 mladih LGBTIQ+ aktivistov iz celotne regije Sveta Evrope, katere izkupiček bo priprava smernic za preprečevanje in odzivanje na sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva proti LGBTIQ+.

■ MIHA SATLER



Foto: Monika Zupin

Z MANO V PRODAJO

STANOVANJA - HIŠE - ZEMLJIŠČA



KAKOVOSTNA STORITEV Z NASMEHOM

- POSREDOVANJE V PROMETU Z NEPREMIČNINAMI
- SVETOVANJE / PRIPRAVA POGODB
- OGLASI, KI PRITEGNEJO
- FOTOGRAFIRANJE / SNEMANJE Z DRONOM
- Z VAMI NA VSAKEM KORAKU

GREGOR

NEPREMIČNINSKI POSREDNIK

+386 41 315 007 📞

gregor.rozina@qudos.si ✉

www.qudos.si 🌐



QUDOS

Real Estate - Slovenia



Herve Hakizimana A refugee From Burundi

Z Herve Hakizimana, migrantom iz Burunda sem se pogovarjal Leopold Štefanič. Zaradi pristnosti pogovora smo intervju objavili v angleškem jeziku.

Herve, can you tell me a little bit about yourself? Whatever you would like to share.

Thank you. My name is Herve Hakizimana. I am from Burundi and I am a queer person. I've been here in Slovenia for 1 year now and I am 35 years old. (laughter)

Happy birthday if it has been recently!

No, it has not, but thank you anyway (laughter). And I am a refugee here in Slovenia.

So, we have met here at the events at Legebitra. What kind of projects do you currently have in your life that you would be willing to share and let people know about?

We are now working with Legebitra's youth center for the project that will be about reaching out to the asylum seekers and migrants who come here to Slovenia and create a safe space for them where they can come, be themselves, learn a lot of things about their own life as LGBTQ+ people, meet the local queer community, and learn about Slovenia in general. We want to help the asylum seekers and migrants LGBTQ+ with their integration to try to make their journey easier, so they can feel welcome into the queer community in Slovenia. If I can summarize this neatly.

Why did you go into this project?

I think first it was my personal experience as a refugee. When I came here, I was looking for a place where I can really be myself and where I can feel safe. So then when I reached out to these organizations, to Legebitra and Ljubljana Pride I was a bit surprised that I was the only person of color there that was a refugee, the only migrant to attend these events. I asked myself why. Why am I the only one? Because I know for a fact that I wasn't the only queer refugee here in Slovenia, so where are the others? And then I also saw how hard life was outside for me, when I was living in the asylum center. How is it hard for queer people like me, how I was struggling to adjust to this new life. This is how this idea came into my mind to create something specific according to our needs, a specific space for asylum seekers, refugees and migrants LGBTQ+, to get their attention, and invite them to join the Slovenian queer community.

You mentioned Legebitra and Ljubljana Pride as two of the places where you can come and get some support. Are there any

other places you would recommend to queer migrants that they can go to and find that for themselves?

For now, no. Only Legebitra and Ljubljana Pride, these are the two spaces I've been attending together with Ambassada Rog which is an organization who works with the migrants in general and where I am a member as well.

You said that you wanted to make a safe and specific place for queer refugees and migrants with this project. Is there any other project related to that story that you would like to see in the community in the future?

For now, it's the beginning. I can say that we will have years in the future. My wish is to see migrants and refugees truly involved in places like this, for them to be active. Because I know we are already around. But for now, my attention and focus are to see how this first project will go. It's the beginning, we still have a little doubt if people are brave enough to join the program. And then after that, we will see if they are satisfied with the program or if there are other needs to fulfill. I think the good thing is to start and see the evolution of the project and then slowly we will have a clear mind or vision of what we will want to add or how we want this project to look like in the future.

To be honest I'm really excited to see (laughter). Especially to see LGBTQ+ asylum seekers and refugees enjoying and being comfortable and safe in these spaces, because it is not easy. The concept of safe place for migrant people, for refugees, for asylum seekers – this is something that is not common for us. To convince people first that there is a safe space, that is really strange for them! We are used to being in our own communities which do not allow us to be comfortable with our sexual orientation but this can change because now we are in Slovenia, where being LGBTQ+ is not a crime, where our rights are respected as well. But most of the LGBTQ+ asylum seekers and migrants are still afraid because of their background, their family, their friends in Slovenia,... But this has to stop and I believe that with

this project we will reach out to many LGBTQ+ asylum seekers and migrants and slowly help them to build a better future for themselves and for this country of Slovenia.

Is there anything the Slovenian organizations and the queer community do to help which makes this a safer place for refugees, asylum seekers, and migrants as well? Because we naturally start from our own perspective of what a safe place means for us. Do you think we could do something more to make this place open?

I think it will also be a challenging and interesting journey for queer people in Slovenia to get out of their comfort zone and show their support.

I think we need it (laughter).

And try to learn from us as well. Queer people from the other side. We might have some cultural, history, or educational background differences but our experiences, our history, our culture might teach you something as well. This integration will be somehow impossible if the Slovenian queer community does not show up to support the group.

I'm really excited for all of us! Herve, who are you outside of your activism?

Outside of this, I am a normal person (laughter). I go to work in the morning. I have a normal job, like everyone else and ... I am a bit of a shy person. But I also love meeting new people, going outside, going to the club and dancing sometimes. I love hiking, going to the movies, watching Netflix and chilling at home.

Any series you would recommend from Netflix?

Of course (laughter), a lot.

What would be the top three - tough questions today!

Queer eyes, Elite, Tore,...

What would be the one thing that you would like the readers to take away from this interview, to think about in their own lives, and take with them even after they close this magazine?

The life of a migrant or a refugee in general is not an easy life. You are forced because of different

circumstances to flee your country and seek refuge elsewhere where the security conditions are better than in your country of origin. But it becomes even more difficult when the host country does not see you as thus. The image that the Slovenian media shows of migrants that we are thieves, attackers, rapists, that we are in general a public danger is sincerely horrifying for us. And it's easy to take one person's fault and generalize it to the whole group or judge people from afar without even getting close to them and getting to know them. And if you are not vigilant, the media will make you hate the oppressed and love the oppressors, said Malcolm X.

But we're not going to let it happen, because that's not who we are. We are fighters, we are survivors, we are resilient, we are courageous and above all we are human beings. We deserve to be treated with respect and dignity.

For the Slovenians who are going to read this article, I want to tell them that we are here, that we are your neighbors, and that we are going to stay.

For my rainbow friends here in Slovenia and especially Legebitra and Ljubljana Pride, thank you for welcoming us and thank you for the support you give us every day. I will never be able to imagine how my life would be without your support, your love, your patience. I will be forever grateful to you.

For my migrant or asylum seeker friends, LGBTQ+ like me, this program is a hand extended to you because I know and we know together how difficult it is. But come on, you don't have to fight these battles alone, and you are not the only one going through or having gone through what you have. But be courageous and join the group so that we can support each other, help each other, educate each other and fight together to move forward better.

Love!

Odnos javnosti do mavričnih družin



Kdo so mavrične družine? Gre za družine, kjer ima otrok oz. otroci vsaj enega starša, ki se identificira kot LGBTIQ+ oseba. V letu 2023 smo na Društvu Legebitra skupaj s podjetjem Valicon v sklopu projekta *CareFor – Rainbow families, empower and connect*, ki ga financira Evropska komisija, izvedli javnomnenjsko raziskavo na temo odnosa javnosti do mavričnih družin v Sloveniji. Kaj smo izvedeli?

S projektom **CareFor** želimo opolnomočiti mavrične družine (LGBTIQ+ osebe, njihove otroke in njihove širše družine) v Sloveniji ter na Hrvaškem, kjer so naši projektni partnerji Dugine obitelji. Projekt poleg izobraževalnih dejavnosti za mavrične družine in ozaveščevalne kampanje o prisotnosti mavričnih družin v obeh državah obsega raziskavi o potrebah mavričnih družin v Sloveniji in na Hrvaškem ter javnomnenjski raziskavi o sprejemanju mavričnih družin v obeh državah in izvedbo pravnih analiz slovenske in hrvaške zakonodaje s tega področja. Pridobljeni podatki iz raziskav bodo predstavljeni relevantnim odločevalcem, s katerimi bo vzpostavljen dialog z namenom izboljšanja položaja mavričnih družin v obeh državah.

Cilji projekta so ozaveščanje o položaju in človekovih pravicah mavričnih družin z zbiranjem podatkov, zagotavljanje opolnomočenja, povezovanja in izobraževanja mavričnih družin in prispevanje k izboljšanju položaja

mavričnih družin v Sloveniji in na Hrvaškem z zavzemanjem za njihove pravice.

Raziskava, ki jo je za Društvo Legebitra opravilo podjetje Valicon d. o. o., je pokazala, da **skoraj polovica** anketirancev **izraža pozitiven odnos do koncepta mavričnih družin** v Sloveniji, pri čemer le-ta večinoma temelji na podpori alternativnim oblikam življenjskega sloga. Nasprotniki so na drugi strani poleg nestrinjanja oziroma zavračanja tovrstne oblike družine eksplicitno navajali tudi prepričanje, da je koncept mavrične družine škodljiv za otroka.

Anketirancem so po vprašanju o asociacijah na izraz »mavrična družina« predstavili definicijo mavrične družine in jih vprašali, kakšen je njihov odnos do koncepta mavričnih družin. **18 %** anketirancev ocenjuje, da ima do koncepta mavričnih družin **izrazito pozitiven**, **27 %** pa bolj **pozitiven odnos**. Na drugi strani **13 %** anketirancev ocenjuje, da ima do mavričnih družin **izrazito negativen**, **23 %** pa bolj **negativen odnos**. 19 % anketirancev se glede svojega odnosa do mavričnih družin ni opredelilo.

Slaba polovica (45 %) anketirancev ocenjuje, da ima pozitiven odnos do koncepta mavričnih družin, kot glavne razloge za to pa so navedli lastno odsotnost predsodkov (22 %), mnenje, da so to lahko boljši starši oziroma družine



(19 %) ter pravico do odločitve o načinu življenja (17 %). Razlog za negativen odnos je večinoma v mnenju, da so družina lahko samo oče, mati in otrok (33 %), da to ni normalno oziroma naravno (22 %) ter mnenju, da take družine predstavljajo slabo vzgojo in razvoj otroka (17 %).

Najbolj **pozitiven odnos do koncepta mavričnih družin je med najmlajšo generacijo** (generacija Z). Poleg najmlajših (generacija Z, do 25 let) je med tistimi, ki imajo do koncepta mavričnih družin pozitiven odnos, nadpovprečno veliko žensk ter oseb, ki niso starši. Med anketiranci, ki imajo do mavričnih družin negativen odnos, je nadpovprečno veliko moških, pripadnikov generacije X (med 42 do 61 let) ter deloma tudi staršev. Med anketiranci, ki imajo do koncepta mavričnih družin pozitiven odnos, je tudi nadpovprečno veliko tistih, ki prihajajo iz Osrednjeslovenske regije, urbanega okolja ter levo politično usmerjenih. Med anketiranci, ki imajo do mavričnih družin negativen odnos, nadpovprečno izstopajo prebivalci Savinjske in Koroške regije ter politično desno usmerjeni anketiranci.

Pri **posvojitvi otroka** so največ podpore deležni heteroseksualni pari, ki ne morejo imeti otrok, sledijo pa samske ženske. Podobno je tudi pri podpori **dostopa do oploditve z medicinsko pomočjo**, kjer je podpora največja pri

ženskah v raznospolnih vezah ter samskih ženskah, nižja pa je podpora v primeru istospolne veze, najnižja pa v primeru transspolne osebe. Pri možnosti **sklenitve zakonske zveze** je podpora zakonski zvezi med moškimi in žensko občutno višja kot v primeru istospolnih parov ter transspolnih oseb.

Odnos do mavričnih družin oziroma v splošnem do LGBTIQ+ skupnosti je na podlagi ugotovitev raziskave možno interpretirati na več nivojih. Največ je podpore istospolno usmerjenim osebam ter parom, pri transspolnih osebah ter z njimi povezanimi pravicami pa je prisotnih že več zadržkov. Nadalje se delež javnosti, ki ima zadržke, poveča, ko gre za vprašanje starševstva. Podpora možnosti posvojitve otroka ali oploditve z medicinsko pomočjo je na primer značilno nižja od podpore možnosti sklenitve zakonske zveze. Raziskava, ki jo opisujem, je prva tovrstna raziskava s področja javnega mnenja o mavričnih družinah – v nadaljnjih letih bi bilo za namen spremljanja (rasti) podpore mavričnim družinam priporočljivo izvesti primerljivo javnomnenjsko raziskavo.

■ MAŠA JERIČEVIĆ ŠUŠTERŠIČ

Mavrične družine v otroških knjigah

V svetu, v katerem so norma heteroseksualnost, cispolnost in slika "prave" družine (mami, oče, otrok/otroci), je za mavrične družine, mavrične otroke in vse, ki ne ustrezajo v zgoraj omenjene norme, zelo pomembna reprezentacija. Pomembno je, da se mavrične osebe in družine (ter druge osebe izven norm) prepoznajo v knjigah, filmih, serijah, glasbi in v drugih medijih. Ker obstajamo in zares nismo nič nenavadnega. V tokratni številki z vami delimo nekaj knjižic za najmlajše iz mavričnih družin. Knjižic, v katerih nastopajo mavrične družine, in ki dajejo v poplavi mama-oče-otrok podob vidnost tudi drugim oblikam družin. Prijetno branje.



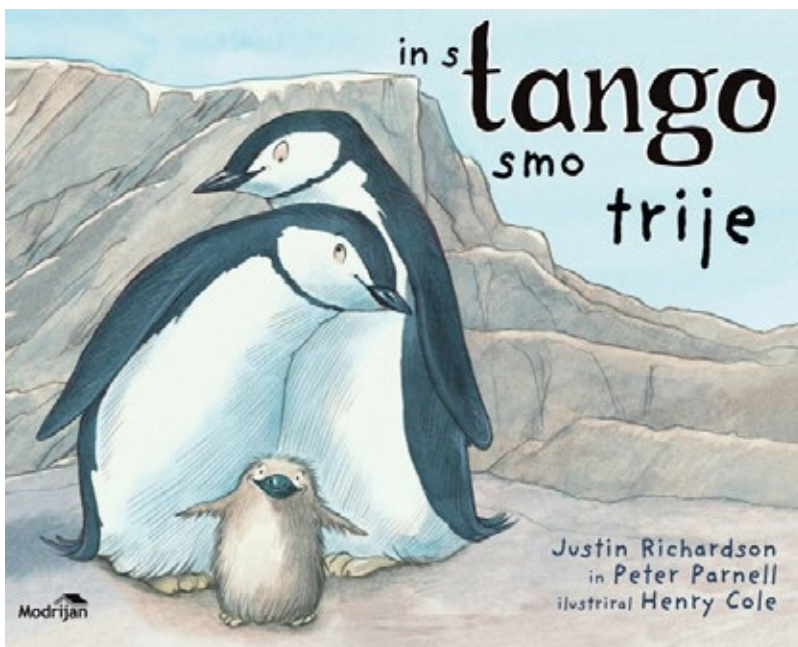
Lawrence Schimel je napisal več knjig na temo mavričnih družin, tako za najmlajše kot tudi druge starostne skupine. Nekaj naslovov: **Sosedje in prijatelji**, **Zgodaj zjutraj** in **Zdaj ni čas za igro**. V prvi, ki je namenjena nekoliko starejšim otrokom (5+), avtor predstavi dva prijatelja in njuni družini. En prihaja iz družine z dvema očetoma, drugi pa ima ločena starša, mama pa se videva z novim fantom, homofobom. Drugi dve knjižici sta slikanici za najmlajše. Govorita o običajnih dneh otrok, zraven pa so tudi njuni starši. Vse tri najdete v nekaterih knjižnicah, pa tudi še v kakšni knjigarni.



Ivo Šegota – Moja mavrična družina

Moja mavrična družina je slikanica, ki jo je izdalo Društvo Legebitra kot prevod slikanice organizacije Dugine obitelji v Hrvaški. V knjigi spoznamo Ano in Roka, njune najljubše stvari in njuni mavrični družini. Ana živi z dvema očetoma, Roka pa vzgajata dve mami. Brezplačni izvodi knjižice so po večini že pošli, najdete jo pa tudi v slovenskih (šolskih) knjižnicah.

Justin Richardson in Peter Parnell sta avtorja otroške knjige **In s Tango smo trije**, ki je ob izidu 2005 razburila javnost. Njena vsebina pa ni škandalozna, saj govori o dveh pingvinih, ki jima skrbnik v živalskem vrtu podtakne kamen, za katerega skrbita tako, kot ostali pingvini pari skrbijo za svoje jajce. Kasneje skrbnik »jajce« (kamen) zamenja za pingvinčico po imenu Tango. Knjiga je nastala po navdihu resničnih dogodkov iz newyorškega živalskega vrta.



Alexandra Maxeiner – Vse naše družine! o otroku nove punce brata očetove nekdanje žene in drugih sorodnikih. Uh, že naslov je slikovit in pove, kaj lahko od knjige pričakovati. Predstavi nam družine v vsej njihovi raznolikosti in s kančkom humorja.

To je samo nekaj prvih knjig, ki smo jih odkrile in prebrale. Imaš kakšen predlog za mavrične družine, mavrične otroke ali drugo literaturo z LGBTQ+ liki? Vesele bomo predlogov za branje in rade jih bomo delile z ostalimi bralkami revije GEJM.



diskriminacija



sovražni govor



zločini iz sovraštva

**Ni prav, da ostanejo nekaznovani.
Ukrepaj in prijavi!**

NiPrav.si



Projekt Call it Hate je sofinanciran s strani programa
Evropske Unije za pravico, enakost in državljanstvo.
Vsebina ne izraža nujno mnenja ali stališča Evropske komisije.



Delovanje ter programe in projekte Društva informacijski center Legebitra
sofinancirata: Študentska organizacija univerze v Ljubljani in Fundacija
financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji - FHO.
Stališča organizacije ne izražajo stališč FHO in SOU.

Mestni muzej Ljubljana
Galerija Jakopič

15. 11. 2023
-25. 2. 2024

Dve razstavišči v ospredje postavljata slikarke, kiparke, arhitektke in fotografinke. Gre za umetnice, ki so si z vztrajnostjo in popolno predanostjo umetnosti kljubovale družbenim normam svojega časa in si upale več.

Ob njih veča razmisliti, ali ideja o družbi, sestavljeni iz raznolikih posameznic in posameznikov, še danes zahteva spoštovanje in razumevanje drug drugega.

Slovenske umetnice v obdobju 1850-1950

Odkrijte dela in
spoznajte zgodbe
ustvarjalk, ki so
si upale več.

Realized in partnership / Produced by:



Project made possible by / This project was made possible by:



Na fotografiji: Portret
mladeniča v poročni obleki,
Zagreb; Foto Tonka.
Zbirka: Ljudski muzej Rogatica
Statna, arhiv Nanija Poljanca

Dobrodošli v dobi umetne inteligence

Leto dni nazaj, novembra 2022, je OpenAI predstavil ChatGPT, napreden jezikovni model, ki temelji na tehnologiji globokega učenja. Ta oblika umetne inteligence posnema način, na katerega naši možgani obdelujejo informacije. Sposobnost ChatGPT-ja, da se pogovarja z uporabnikom, je v zadnjem letu upravičeno pritegnila veliko medijske pozornosti. Z OpenAI je Microsoft sklenil tudi dolgoročno partnerstvo, kar mu omogoča razvoj z umetno inteligenco podprtih orodij v obstoječih produktih, kot so Bing, okolje Windows, Word, Excel ... Drugi, kot je denimo Google s svojim Bardom, se trudijo slediti, a zaenkrat z manj uspeha.

Umetna inteligenca sicer ni novost, čeprav smo jo do pred

kratkim povezovali z znanstveno-raziskovalnimi krogi ali celo znanstveno fantastiko. Kot znanstvena disciplina je prisotna že sedem desetletij, pri nas pa je na tem področju pionir Institut Jožef Stefan, ki jo raziskuje in soustvarja že pol stoletja.

Generativna umetna inteligenca, iz katere izhaja kratica GPT (Generative Pre-trained Transformers), predstavlja prelomnico, saj je sposobna ustvarjati nove vsebine, ki temeljijo na predhodnem učenju. Ne ustvarja le tekstov, temveč tudi fotografije, glasbo in celo video vsebine. Ima znanje programiranja in je sposobna analize dokumentov, podatkov, slik, videov ... To jo dela zanimivo za številna področja uporabe.



»Umetna
inteligence je
kot otrok, ki
spoznava svet.
Od razvijalcev
bo odvisno, kako
priden bo ta
otrok.«

Orodje ali orožje?

Generativno umetno inteligenco lahko primerjamo z otrokom, ki se še uči, se izboljšuje in ustvarja čedalje boljše vsebine, ki so že danes konkurenčne tekstopisecem, ilustratorjem in fotografom (npr. DALL-E, Midjourney, Dream Studio, tudi orodja Adobe ...). Ena večjih slabosti je, da si včasih vsebine preprosto izmisli oziroma halucinira.

Toda tehnološki napredek prinaša tudi tveganja, ki se kažejo v nepredvidljivih posledicah ali zlorabah. Jedrska tehnologija, na primer, nam je prinesla napredne rešitve v medicinski diagnostiki in zdravljenju ter poceni električno energijo. Žal pa tudi jedrsko orožje in nesreče, kot je černobilska.

Primer tehnologije, ki nima le pozitivnih posledic, je tudi internet, ki nam lajša življenje in povezuje. Po drugi strani pa spletna prisotnost pomeni tveganje za vdore, razkrivanje osebnih podatkov, internet pa obenem pogloblja polarizacijo družbe in postaja platforma za širjenje sovraštva. Zato je pomembno, da razvijalci v procesu učenja ne replicirajo človeških slabosti, obenem pa vgradijo ustrezne mehanizme za preprečevanje vdorov.

Zaradi hitrega razvoja umetne inteligence so se v začetku leta 2023 odzvali vidni posamezniki s področja tehnologije in pozvali k šestmesečni zaustavitvi razvoja sistemov umetne inteligence zaradi »velikih tveganj za človeštvo in družbo«. A zaustavitev se ni zgodila in razvoj nadaljuje svojo pot. Vseeno pa lahko opazimo zavedanje glede regulacije. Evropska unija, ki je pri uvajanju novih tehnologij previdnejša, bo med prvimi regulirala umetno inteligenco. Ali se bo ta nadarjeni otrok razvil v »pridnega« ali škodljivega otroka ali morda, kar je še posebej strašljivo, v vojaško orožje, ki se bo samostojno odločalo o življenju in smrti, pa bo odvisno tako od regulatorja, razvijalcev in nenazadnje nas, volivcev in uporabnikov.

Poleg kibernetske varnosti bodo poseben izziv, kot že doslej, lažne informacije, tudi fotografije in videi (deep-fakes), ki bodo zabrisali mejo med resnico in manipulacijami, kar prinaša politična in varnostna tveganja.

Odprla se bodo nova delovna mesta, nekatera pa bodo izginila

Umetna inteligenca že prevzema določene naloge, a smo šele na začetku njene dobe, ko bo korenito spremenila trg dela. Spemembe zaradi uporabe generativne umetne inteligence bodo najbolj občutili na področju informacijske tehnologije in razvoja programske opreme, oblikovanja, podpore strankam, financ, prava, oglaševanja, ustvarjanja novih vsebin, novinarstva in poučevanja. Vpliv pa bo segel tudi na ostala področja, denimo mobilnost in logistiko, ki bosta čedalje bolj avtomatizirani.

Kot že v preteklosti, bodo nekatera delovna mesta izginila. A nastala bodo nova, še nepoznana. Vsekakor bo uporaba

orodij za umetno inteligenco pomenila prednost pri zaposlitvi. Še pomembnejše veččine pa bodo fleksibilnost, digitalna pismenost in čustvena inteligenca. Umetna inteligenca bo namreč najkasneje (če sploh kdaj) nadomestila človeške stike in toplino.

Umetna inteligenca nas bo uspešno posnemala in naredila – nesmrtno?

Z nadaljnjim razvojem bo umetna inteligenca segla na vsa področja. Že danes nam pomaga pri pisanju tekstov (odsvetujem uporabo pri seminarskih in zaključnih nalogah), reševanju nalog in razlagah, pisanju povzetkov, prevajanju (npr. DeepL), urejanju ali ustvarjanju fotografij in slik, analizi podatkov, brainstormingu in iskanju novih idej, pisanju objav za socialna omrežja in številnih drugih opravilih. Umetna inteligenca je vgrajena v glasovne pomočnice, kot sta Alexa in Siri, razvoj novih funkcionalnosti pa bo, tako kot prihod računalnikov in pametnih mobilnih telefonov, spremenil način, kako živimo, delamo in komuniciramo.

UI je ključna tudi pri avtomatiziranih sistemih, ki morajo v kratkem času obdelovati ogromne količine podatkov. Sem sodijo tudi avtomatizirana vozila in pametni roboti, ki bodo v naslednjih letih vse pogostejše med nami.

Poleg že znanih funkcionalnosti pa bo razvoj umetne inteligence omogočil preskoke na ravni znanstvene fantastike, ne le pri razvoju drugih tehnologij. Če/ko bo umetna inteligenca prišla do naše celotne komunikacije, nas bo lahko povsem spoznala. Predstavljajte si, da nam bo ustvarjala personalizirane knjige, glasbo, serije, filme in celo virtualne prijatelje. Lahko nas bo tudi posnemala. Prijateljcem ali sodelavcem bo lahko odgovarjala v našem prepoznavnem slogu, ustvarjala selfije z našo podobo in nas naredila – večne in nesmrtno?

Umetna inteligenca: da ali ne?

Digitalna pismenost je danes ključna kompetenca. Vendar poznavanje uporabe ni dovolj. Pomembna sta tudi razumevanje in kritičen pogled na tehnologije. Nenazadnje nas ravno sposobnost kritičnega razmišljanja razlikuje od strojev.

UI se v nekaterih primerih že odloča namesto človeka, zato je pomembna njena etična uporaba in zagotavljanje transparentnosti, ki sta temeljna za zaupanje. Le tako bomo tehnologiji omogočili, da nam pomaga pri reševanju globalnih problemov, trajnostnem razvoju in vsakodnevnih izzivih. In nas pripelje do manj dela in več časa za hobije ter tople medčloveške odnose.

■ mag. BLAŽ VUKELIĆ

Brane Mozetič in Suzana Tratnik na literarnem večeru v Berlinu

Brane Mozetič in Suzana Tratnik sta v berlinski knjigarni Prinz Eisenherz, ki je specializirana za kvirovsko književnost in deluje že vse od leta 1978, predstavila svoji knjigi, ki sta bili pred kratkim prevedeni v nemščino. Mozetič je predstavil pesniško zbirko Banalije, Tratnik pa roman Pontonski most. Oba veljata za najprepoznavnejša slovenska LGBTQI+ avtorja in tudi aktivista LGBTQI+ skupnosti.



Brane Mozetič je literat in prevajalec iz francoščine, znan zlasti kot avtor gejevske književnosti. Dolga leta je deloval kot urednik prve slovenske gejevske revije Revolver in soustanovitelj slovenskega Festivala LGBT-filma, v zadnjem času pa se poleg avtorskega dela v okviru Centra za slovensko književnost ukvarja predvsem s promocijo slovenske literature v tujini. Organizira tudi prevajalske delavnice, branja slovenskih avtorjev v tujini ter manjši literarno-glasbeni festival Živa književnost. Je tudi urednik knjižnih zbirk Aleph in Lambda, poleg pesniških zbirk je izdal tudi knjigo kratkih zgodb Pasijon, roman Angeli in roman z rejverske scene Zgubljena zgodba. V slovenščino je prevedel tudi številne kultne francoske avtorje, kot so Arthur Rimbaud, Jean Genet, Michel Foucault, Nicole Brossard, sam pa je trenutno med najbolj prevajanimi sodobnimi evropskimi pesniki. Dvakrat je prejel Jenkovo nagrado za pesniški zbirki Banalije in Sanje v drugem jeziku, z zbirko Nedokončane skice neke revolucije pa je bil med finalisti nagrade ameriške LGBTQ-organizacije Lambda Literary Foundation.

Zbirka Banalije, ki je leta 2003 izšla pri Založbi Škuc, je že deseta pesniška zbirka Braneta Mozetiča, v njej pa avtor prepleta svoje spomine na vsakdanje pripetljaje ter mladost z erotičnimi fantazijami in srečanji. V zbirki med drugim opisuje svoje prve seksualne izkušnje, mladostno pohajkovanje po gejevskih lokalih, spopadanje s slovensko družbeno nestrpnostjo ter prvo zaljubljenost. Ob podelitvi Jenkove nagrade je žirija v obrazložitvi zapisala, da je »zbirka skrajno osebna in hkrati iz vpetosti v družbo peta« in da »prizadene s svojo odprto prizadetostjo«. Mozetičeva zbirka je bila v nemščino prevedena leta 2022.



»Gledam vse te vitke fante, kako postavajo po vogalih, Kitajci, Arabci, črnci, latinosi, Bosanci, kako se režijo, pljuvajo naokoli in se prijemljejo za kurce. Slačim jih s pogledom, prek njihovih prsi, do ravnega trebuha, temnih mišic, po telesih sem ter tja. Ali se zaganjajo za žogo po igriščih, ob vročini si slačijo majice, da bleščijo kapljice znoja, žvižgajo za dekleti in predstavljam si, kako bi se spravili name, ko bi vedeli, da jih opazujem ...«

Suzana Tratnik je pisateljica, prevajalka, sociologinja, publicistka in znana lezbična aktivistka. Med drugim je objavila sedem kratkoproznih zbirk, šest romanov (Ime mi je Damjan, Tretji svet, Tombola ali življenje!, Norhavs na vrhu hriba, Pontonski most in Ava), otroško slikanico Zafuškana Ganca, monodramo Ime mi je Damjan, radijsko igro Lep dan še naprej, dve strokovni deli o lezbičnem gibanju v Sloveniji in o lezbični literaturi. Prejela je nagrado Prešernovega sklada za literaturo, nagrado Novo mesto short za kratko prozo in desetnico za najboljši mladinski roman. Njene knjige in kratke zgodbe so prevedene v trideset jezikov. Z romanom Norhavs na vrhu hriba je bila nominirana za nagrado kresnik. V svojih delih se ukvarja predvsem z marginalnimi usodami ljudi v sodobnem mestnem življenju ter prikazom otroštva v Jugoslaviji v 60. in 70. letih preteklega stoletja.

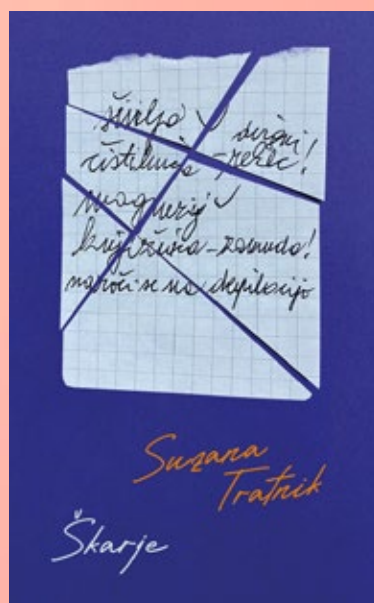
Njena knjiga Pontonski most je izšla leta 2020 pri založbi Beletrina. Zgodba se odvija na družbenem robu devetdesetih let, ko se spreminja politična podoba države in se sovražni govor do manjšin legitimizira. »Moja prva zamisel je bila, da se bom v romanu ukvarjala s tesnobo, kar pa seveda potegne s sabo vrsto okoliščin, dogodkov, travm ... Junakinja Jana se po razpadu težavne zveze zave, da je njeno življenje po svoje še slabše, ker se mora soočiti z vrsto zgrešenih odločitev, kar pa velikokrat rešuje tako, da z veseljem dela nove napake. Grize se s sedanostjo, poskuša preživeti s slabo plačanim honorarnim delom in se razvedriti s slabo družbo ter rehabilitirati z obiskovanjem psihoterapije. Ve, da bi morala storiti marsikaj drugače, a resignirano ponavlja, a se ji ne ljubi več teči z drugimi in tekmovati brez tekmovalnih prednosti,« pojasnjuje avtorica. Naslovni pontonski oziroma plavajoči most pa pooseblja Janino zasilno in začasno življenje, polno tesnobe in žalosti. Kljub temu je roman prežet s črnim humorjem in sarkazmom, ki junakinje in junake romana vodi skozi življenje, »... kakršno je bilo v Sloveniji v devetdesetih, v časih rejva, parti drog, lezbične scene na Metelkovi in v K4 ... vse v duhu tedanje evropske plakadne akcije: Vsi drugačni, vsi enakopravni. Pa še res je!« v svojem značilnem slogu sklene avtorica. Še ena močna knjiga v opusu navdušuje s svojo izdelanostjo in energijo. Knjigo so letos prevedli tudi v nemščino.

Poleg prevedene knjige pa je Suzana letos pri Založbi ŠKUC izdala novo knjigo z naslovom Škarje.

Zbirka Škarje je kolaž zgodb o deklicah, mladostnicah, ženskah, ki vsak dan sproti odločno stopajo po nezačrtani poti, upajoč, da bodo kakor nori zajec Njusi skočile na polje svobode in neodvisnosti. Ko se znajdejo v nizu nezavidljivih situacij, ki jih skoraj zlomijo, vsekakor pa jim le še oddaljijo samorealizacijo, se protagoniste lahko oprejo predvsem na svoj notranji glas. Včasih jih pri ohranjanju lastne zbranosti podprejo majhni čudeži, denimo sposobnost za najdaljši skok na svetu, devet mačk, fotografija v zadnjem levem žepu kavbojk ali vreča krompirja na pikniku.

V žarišču pripovedništva Suzane Tratnik so vedno odnosi (družinski, prijateljski, erotični in nenazadnje družbeni), zaradi katerih so junakinje pripravljene voziti v škarje, da bi le iznašle in si ukrojile lajf po svoji lastni podobi.

■ TANJA MATIJAŠEVIĆ



SEBASTIJAN

Ob sliki G. Bellinija
Tisti, ki muči tvoje telo,
te ljubi.

Tvoje roke prebadajo
njegove golobice
z jeklenimi kljuni.

Tvoj goli trebuh
ljubkujejo.
K tvojim nogam
se sklanjajo.

Njihova usta
pokušajo tvojo kri,
polno vrtnic.

V tvojem telesu
si bodo spletle
svoje varno gnezdo.

Potem bodo
s tvojimi očmi
gledale, česar
zdaj ne vidijo.

S tvojimi rokami
se bodo dotikale
krhkih oblik
nevidnih teles.

S tvojim sluhom
bodo poslušale
muziko besed,
polno lilij.

S tvojimi usti
bodo pile sokove
iz najbolj drhtečih ust.

Zdaj je tvoje telo
še steber ognja.

A sneg
že pada nanj:
postaja lilija.

Tisti, ki te ljubi,
te pričakuje onkraj
snežne pokrajine.

Spominska objava ob 10. obletnici smrti

Ciril Bergles (1934–2013) je avtor devetnajstih pesniških zbirk z domačijsko-kmečko, evropsko in ameriško, religiozno in homoerotično tematiko. Pisati in objavljati je začel relativno pozno, pa vendar nam je zapustil obsežen, raznovrsten in impresiven opus.

Bergles je objavljал svojo poezijo pri najrazličnejših založbah. Že od samih začetkov pa je sodeloval pri založbi ŠKUC-Lambda, kjer je izdal pet pesniških zbirk: *Ifrikija* (1993), *Razsežnost prosojnosti* (1996), *Tutankamon* (2008), *Med angeli in vampirji* (2012) in posthumno *Cuerpo plural* (2014).

Bergles je bil tudi nadvse zavzet prevajalec predvsem iz španskega, angleškega in portugalskega jezika. Velja omeniti zlasti njegove prevode poezije Konstantina Kavafisa, ki so izšli v knjigi *Spomin telesa* (1998), *Frederica Garcie Lorce*, *Pessoa*, *Unamuna*, *Biedme*, *Villene*, *Pizarnikove* in številne druge. Kot urednik in prevajalec je pripravil antologije zdomske poezije, sodobne špansko-ameriške poezije, moderne baskovske poezije in novejšje španske poezije. Ogromno je prevajal tudi za *Radio Ars*, kjer je pripravil s spremnimi teksti in prevodi številne literarne večere in več kot sto literarnih nočnih.

Lastnika avtorske pravice sta Ciril Bergles in ŠKUC Lambda. Pesem je prevedel Milan Šelj.

TransAkcijina BINDER SCHEMA

Kaj je bindanje?

Bindanje je ena izmed metod, s katerimi si transspolne osebe lajšajo disforijo in omogočajo, da se boljše počutijo v vsakdanjem življenju. Namen bindanja je sploščenje prsi.

Kaj je binder shema?

Binder shema deluje po principu skupnostne solidarnosti.

Želimo, da lahko čim več oseb, ki potrebuje binder, do njega pride na čim bolj dostopen, hitrejši in varnejši način.

Za to potrebujemo vašo pomoč z donacijami -

tako lahko osebam, ki si binderja ne morejo privoščiti same, binder kupimo in zagotovimo skupaj!

> Kako donirati?

TRR NAKAZILO:

Zavod TransAkcija

Vodnikova cesta 8, 1000 Ljubljana

IBAN: SI56 6100 0001 1342 848

Namen: Donacija za binder

PAYPAL: @transakcija



Podpri trans osebe, doniraj za
solidarnostno binder shemo!

**TRANS
_AKCIJA**

www.transakcija.si

@TRANSAKCIJA

več info:

JERICHO BROWN

v prevodu Pina Pograjca

The Virus

Virus

Označen kot nezaznaven, ne morem ubiti
Ljudi, ki se jih dotakneš, in ne morem
Zamegliti tvojega pogleda
Na mačehe, ki si jih posadil
Pod oknom, kar pomeni, da
Ne morem ubiti mačeh, a si to želim.
Želim, da umirajo, in želim,
Da morim jaz. Želim, da
Upoštevaš, da sem še tu,
Tik pod tvojo kožo in
V vsakem organu,
Tako kot jeza, ki biva v moškem,
Ki študira zgodovino svoje države.
Če te ne morem pustiti
Mrtvega, te bom imel
Zaprepadenega. Poglej. Poglej
Še enkrat: pokaži mi barvo
Svojih rož zdaj.

Cakewalk

Mala malica

Moj moški prisega, da je njegov HIV boljši od
mojega, da je v njegovem malo zlata, nekaj,
kar bo lahko zapravil, če se postara, trdi, da
je moj poln svinca: upočasni te, mi pravi,
ko pogleda za sabo. A jaz strmim v njegovo rit,
rečem, da je moj HIV pravi hit. Praktičen.
Kot peniji. Kot baker. Lahko prevaja elektriko.
Lahko skrbi, da se gretje ne ugasne, ali pa te strese.
Trdo dela, zasluži toliko kot moj nasmeh.

Ganymede

Ganimed

Moški menja svojega sina za konje.
Raje imam to različico. Všeč mi je
Njena varnost, nihče ni kriv,
Vsi so nagrajeni. Bog dobi
Fanta. Fant postane
Nesmrten. Njegov oče jaha, dokler
Žalovanje ne zveni tako dobro kot galop
Živali, rojene, da nosi tiste,
Ki patroljirajo naše podedovano
Kraljestvo. Ko si mit ogledamo
Na tak način, se nikomur ne zdi vredno izreči
Posilstvo. Mislím, mar si ne želiš,
Da si te Bog želi? Mar ne sanjaš,
Da te nekdo s krili odnese
Navzgor? In ko gospodar pride
Po naše otroke, ima vonj
Po moških, ki si lastijo hleve
V Nebesih, tisti daljni pokrajini
Med Obljubo in Opravičilom.
Nihče nas ne rabi prepričevati.
Ljudje moje države verjamejo,
Da ne moremo biti ranjeni, če smo lahko kupljeni.

After Essex Hemphill

Po Essexu Hemphillu

Noč je noč. Tako
Pravijo zvezde, ki svetijo na nas,
Ko klečimo nezakoniti in
Nezakoniti kot Malcolm X.
To je njegov park, ta del
Prestolnice, kjer
Rečemo prosim z usti,
Polnimi drug drugega, nihče
Tako lačen kot jaz, naslonjen na to
Drevo. To drevo bo, če potiskava
Premočno, padlo. A če
Sploh ne potiskam, mi reci
Pička. Nekdo pred
Mano je osemnil gozd,
ki rojeva sadove. Noč
Je moja pravica. Mar ne smem
Jesti? Mar ne smem ponavljati,
Dobro je bilo, kot Bog?



**V ŠE TAKŠNEM RAJU SE LAHKO SKRIVA
SPOLNO PRENOSLJIVA OKUŽBA.**

Vedno uporabi kondom!



spalnoprenosljiveokuzbe.si



 **DrogArt**
www.drogart.si

Program sofinancira Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

Festival LGBT filma

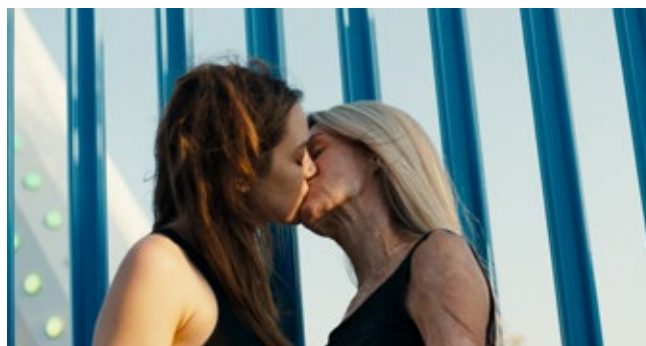
2023 bo potekala že devetintrideseta izdaja Festivala LGBTIQ+ filma. Leto pred štirideseto obletnico se zdi neverjetno, da je v mali prestolnici neke male države nastal eden prvih LGBTIQ+ festivalov na svetu. Dogodek je bil od vsega začetka neomajen v svoji politiki – ni le prikazoval, temveč tudi vztrajno reflektiral in slavil življenja, ki so štrlela iz okvirjev »spodobne« družbe in so bila zato v splošni javnosti večinoma nevidna, zasmehovana in zatrta. Gotovo je festival v teh desetletjih počasnih premikov k večji sprejetosti marsikoga rešil, ko je na platno razširjal meje možnega in prikazoval prihodnosti, drugačne tistim, ki smo si jih lahko zamišljali v malih (homo-, trans-, bi-)fobnih krajih male države. Premikanje meja – simbolnih, pa tudi fizičnih, saj festival vsako leto potuje po Sloveniji in izven nje, da doseže še občinstvo onkraj prestolnice – je tisto, kar je ostajalo festivalska stalnica štiri desetletja. Festival ni premikal samo mej okolja, v katerem je deloval, temveč je z reflektiranjem svojih slepih peg in vključevanjem politično pomembnih podob vse bolj raznolike LGBTIQ+ skupnosti v vsakoletni program transformiral tudi svoje pomene in poslanstvo.

Pomembna tema letošnje izdaje so tako denimo do nedavnega le redko prikazana življenja hendikepiranih LGBTIQ+ oseb. V dokumentarnem filmu Aseksibilnost postavijo protagonistke_ i abilistične predpostavke o (ne) seksualnih življenjih hendikepiranih oseb na glavo – skozi odkrito pripovedovanje o zmenkih, seksu, pohoti, različnih telesih in eksperimentiranju razkrivajo bogat svet kreativnosti in užitka.



V igranem mehiškem celovečercu Vsa tišina se mora mlada igralka Miriam soočiti s tem, da bo kmalu oglušela. Med nekajmesečnimi vajami za gledališko predstavo postaja vse bolj jasno, da hitro izgublja sluh – ko med vajo ne sliši več soigralcev, film prekine zvok tudi za gledalke_ce, ki tako vsaj hipno občutijo protagonistkino doživljanje. Čeprav je Miriam hči gluhih staršev, ima gluho partnerko in poučuje znakovni jezik, se njena identiteta ob napredujoči izgubi sluha temeljito zamaje. Miriam mora svoje mesto v družbi, ki še vedno velikokrat izključuje hendikepirane ljudi, počasi izgraditi na novo. Na Berlinalu nagrajeni film Srebrna meglica pa zamaje družbena pojmovanja lepote, ljubezni in družine. Medicinska sestra Franky je bila kot otrok ujeta v požaru, ki ji je povzročil

obsežne telesne opekline. Spomini na travmatičen dogodek jo spremljajo vsak dan, želi si maščevanje in nekakšen zaključek, njena družina, ki jo je požar razdvojil, pa ji večino časa ne zna biti v oporo. Ko Franky nekega dne spozna Florence in se preseli k njeni nekonvencionalni družini, najde sprejemanje in sčasoma moč, da se premakne stran od preteklosti.



LGBTIQ+ filmi so redkokdaj preprosti in enoznačni: na eni strani v najbolj eskapistična dela vsaj tu in tam vdre realnost družbenega nasilja in nestrpnosti, na drugi strani pa še v najbolj resnih delih najdemo veliko mero humorja, ljubezni, odpornosti in upornosti. Dokumentarec trans filmarke in glasbenice D. Smith, Kokomo City, pred kamero zbere slikovite, humorne in močne ženske – štiri temnopolte transspolne seksualne delavke v Atlanti in New Yorku. Življenjska energija prikazanih protagonistk in iskri način njihovega pripovedovanja dela film zabaven, hkrati pa nas njihove zgodbe opozarjajo na podstat rasizma, transfobije in revščine, s katerimi se morajo protagonistke spopadati dnevno. Dejstvo pogostega nasilja nad transseksualnimi delavkami je boleče povezano s filmom tudi zato, ker je protagonistko Koko Da Doll nedavno umoril neki 17-letnik.

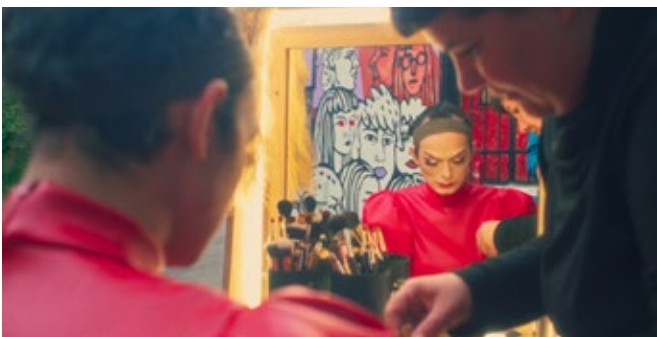


V nagrajencu festivala Sundance, Ščene, spremljamo napornih 24-ur mladega trans moškega, ki mora navigirati toksične odnose z odtujeno družino, z bivšim heteroseksualnim fantom, z znanci in tujci, ki ga še vedno nagovarjajo z ženskimi zaimki ali postavljajo neprimerna vprašanja ... V newyorško samoto in protagonistove boje pa poseže nežnost odnosa z njegovo 13-letno polsestro, ki ga preprosto in brez večjih dram sprejema takega, kot je.

Igrani film Vse barve sveta so med črno in belo in dokumentarec Out of Uganda prikazujeta, kako je biti LGBTIQ+ oseba v Nigeriji in Ugandi. Zgodbe, polne preganjanja, ustrahovanja in travmatičnih ran, ki jih protagonistom velikokrat ne zada samo družba, temveč tisti, ki so jim najbliže, pa vsebujejo tudi inspirativne trenutke boja za svobodo, bližino skupnosti in ljubezen.

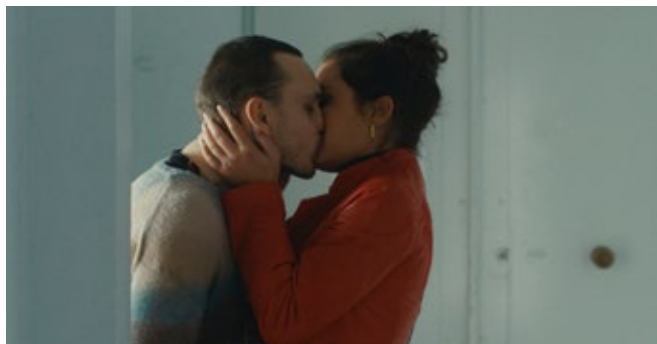


Program korejskih kratkih filmov nas ponese v Vzhodno Azijo in razkriva izjemno živost korejske kvirovske kinematografije zadnjih let, ki se je uspela prebiti v javnost visoko modernizirane države, ki je hkrati še vedno tradicionalno konservativna. Ex You in Zastavnice_ki, nas odpeljejo nazaj v regijo: v prvem spremljamo fascinantne zgodbe treh trans oseb iz Srbije, Bosne in Črne gore, v slovenskem dokumentarcu Zastavnice_ki pa osem posameznic_kov obravnava odnos LGBTIQ+ oseb do mavrične zastave ter njen pomen.



Letošnja edicija ne spregleda niti malokdaj obravnavane teme kvirovskih otrok: v filmu 20.000 vrst čebel trans otrok raziskuje svojo identiteto poleti v družinski podeželski hiši. Izjemna igra je desetletni Sofii Otero prinesla srebrnega medveda za najboljšo glavno igralko v Berlinu, s tem pa je postala najmlajša nagrajenka v zgodovini festivala. V filmu Pošast znameniti japonski avtor Hirokazu Koreeda subtilno in iz več zornih kotov razkriva zgodbo mladega Minata. Gledalke_ci ugibamo, zakaj se je začel otrok vesti nenavadno (ga je zlorabil učitelj, so bili do njega nasilni sovrstniki ali je bil nasilen do njih on), a režiser postopoma razkrije ganljivo zgodbo kompleksne čustvene plati odnosa med dvema fantoma.

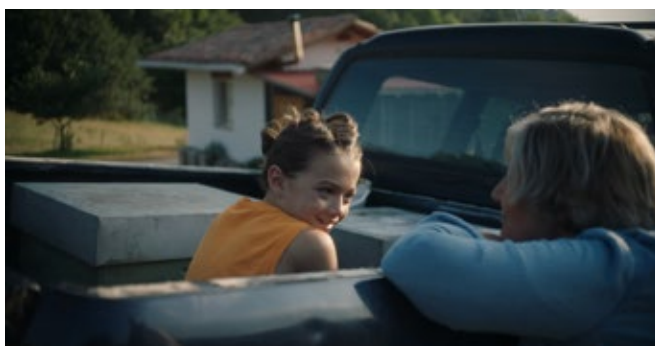
Letošnji festival postreže tudi z najnovejšimi kvirovskimi art filmi: ameriški neodvisni režiser Ira Sachs in močna igralska zasedba (Franz Rogowski, Adèle Exarchopoulos in Ben Whishaw) se v filmu Prehodi potopi v čustven kaos ljubezenskega trikotnika. Film kaže režiserja Tomasa, ki je srečno poročen z možem Martinom, dokler na neki pariški



zabavi ne spozna mlade učiteljice Agathe in z njo začne intenzivno razmerje. Pisatelj in zvezda kvirovske in trans teorije Paul B. Preciado pa se je v filmu Orlando, moja politična biografija preizkusil kot režiser. Sam imenuje film »dokumentarna adaptacija knjige Orlando, pisateljice Virginie Wolf«, v njem pa poskuša vzpostaviti trans pogled – prikazati spreminjajočo se krajino ter revolucije na področju spola in nebinarnosti onkraj cispolnih okvirov.

Filmov letošnjega programa je preveč, da bi jih naštevati v okviru enega članka. Za konec naj omenimo še eno pomembno poslanstvo festivala – arhivsko delo. Ob nedavni smrti amaterskega režiserja Stanka Josta se ga bo festival spomnil s projekcijo njegovega (in prvega slovenskega) eksplicitno gejevskega filma Dečki ter z razstavo Joštovih materialov – vsaj tistih, ki jih je koordinator festivala Brane Mozetič uspel dobiti, preden so ostalo uničili režiserjevi potomci. Drugi, ki se pojavi v programu, je František Čap, poznan po hitu Vesna, ki pa je bil sam (za tiste čase) relativno odkrit gej. Nazadnje je tudi pomembno, da se film Alma, neuklonljiva ženska, prikaže v kontekstu Festivala LGBTIQ+ filma. Pisateljica in popotnica Alma Karlin je v zadnjih desetletjih postala pomembna figura strokovnih študij, a hkrati je bila njena vez s švedsko slikarko in pisateljico Theo Schreiber Gammelín, s katero sta več leti živeli skupaj v Pečovniku nad Celjem, vztrajno interpretirana kot prijateljstvo. Zgodovino pač radi beremo skozi heteronormativno prizmo in ljubimke_ce spreminjamo v prijateljice_je, s tem pa zapremo vrata drugačnim interpretacijam ali celo izbrisemo dele zgodb, ki so pomembni, ljubezni, ki so bile velike, življenja, ki so uhajala normam prostora in časa. Arhivsko delo je politično in je ključno za reformulacijo izbrisanih delov zgodovine. Kot piše raziskovalka Dagmar Brunow: »Vsakdo rabi spomine, da ustvari svojo identiteto«, arhivi, ki morajo krožiti med gledalkami_ci, pa so »prostor[i], v katerih se kvir subjekti sestavijo kot zgodovinski subjekti«.

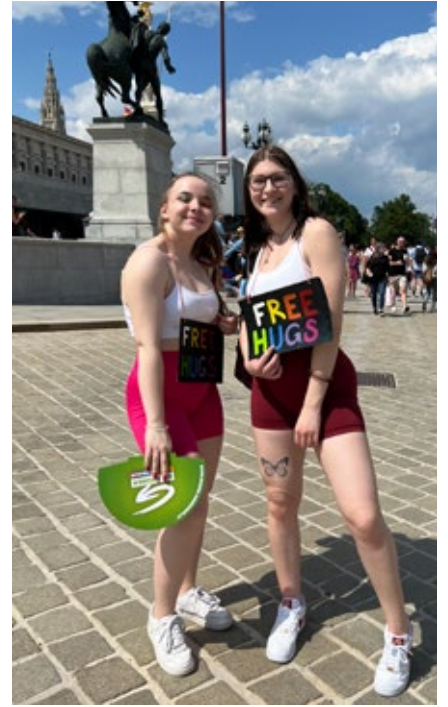
■ JASMINA ŠEPETAVEC



Parada ponosa na Dunaju

Junij je čas ponosa. V soboto, 17. 6. 2023, je bila na Dunaju že 27. parada ponosa pod geslom »Together we rise!«. Mavrične parade, največje demonstracije v Avstriji, se je udeležilo približno 300.000 ljudi. Lezbijke, geji, biseksualci, heteroseksualci, trans, cis, inter in queer ljudje so marširali, slavili že dosežene človekove pravice in hkrati opozarjali na spremembe, ki se morajo še zgoditi. Sporočilo parade je sprejemanje, spoštovanje in enake pravice LGBTIQ+ oseb tako v Avstriji, Evropi kot tudi drugod po svetu.





SVETOVANJE IN PODPORA**ZAUPNO TESTIRANJE NA HIV IN DRUGE SPOLNO PRENOSLJIVE OKUŽBE**

Društvo Legebitra ponuja brezplačno in zaupno testiranje na hiv, hepatitisa B in C, sifilis ter gonorejo za vse moške, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM) in njihove spolne partnerje. Vsem, ki še niso cepljeni, omogoča brezplačno cepljenje proti virusoma hepatitisa A in B. Za termin in lokacijo testiranja obiščite: www.kajisces.si.

BUDDY PROGRAM ZA OSEBE, KI ŽIVIJO S HIVOM

Osebo, spletno ali telefonsko svetovanje in podpora, druženje, pomoč v primeru diskriminacije in praktični napotki, informiranje in pomoč za osebe, ki živijo s hivom. buddy@legebitra.si telefon: 030 478 578 (vsak delovnik med 10. in 16. uro).

LEGEBITRINA SVETOVALNICA

Informiranje in možnost pogovora o vprašanih spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali spolnega izraza. Namenjena je LGBT osebam in njihovim bližnjim. Telefon: 01 430 51 44. Delovni čas: po dogovoru. Trubarjeva 76a, Ljubljana. svetovanje@legebitra.si.

INFO SVETOVANJE

Svetovalnica namenjena tematikam kot so PEP, (če misliš, da si bil izpostavljen HIVu zaradi nezaščitenega spolnega odnosa, počenega kondoma ali pa ti je sperma partnerja prišla v oko), PrEP (Si na PrEP-u ali razmišljaš o tem, da bi s PrEP-om pričel), spolno zdravje moških, ipd. Svetovalec je na voljo vsak delovnik med 10. in 16. uro na: 030 361 280 ali info@kajisces.si.

KEMSEKS SVETOVALNICA

Kemseks svetovalnica je namenjena vsem, ki bi želeli zmanjšati ali opustiti prakticiranje kemseksa. Kemseks svetovanje izvajajo vrstniški svetovalci. V sklopu svetovalnice so na voljo materiali za zmanjševanje škode, kot so kondomi, lubrikanti, snif listki za enkratno uporabo, označene brizge ipd. Kontaktiraj nas na: info@kajisces.si ali 030 361 280 vsak delovnik med 10. in 16. uro.

PRAVNO SVETOVANJE

Pravno svetovanje je namenjeno vsem, ki se v vsakdanjem življenju zaradi svoje spolne usmerjenosti, spolne identitete ali spolnega izraza srečujejo z diskriminacijo ali vprašanji pravne narave. Vključuje tudi informiranje o pravicah, postopkih ter možnih korakih za doseganje cilja. V okviru pravnega svetovanja deluje tudi mreža certificiranih LGBT-prijaznih odvetnikov in odvetnic. pravnasvetovalnica@legebitra.si. www.LGBTpravice.si.

PLUSHIVISTI

Anonimna skupina hiv pozitivnih gejev za samopomoč. Telefon: 040 144 394. info@plushivisti.si. www.plushivisti.si.

INFORMACIJSKI CENTRI IN KNJIŽNICE**INFO TOČKA LEGBITRA**

Trubarjeva 76a, Ljubljana
info@legebitra.si
www.legebitra.si/infotocka

KAJIŠČEŠ.SI

Ozaveščanje o varnejši spolnosti, testiranju in življenju s hivom.
www.kajisces.si

LGBT PRAVICE

Ozaveščanje LGBT oseb o pravicah, krepitev aktivnega državljanstva in vladavina prava.
www.lgbtpravice.si

KEMSEKS

Spletna stran, namenjena zmanjševanju škode pri uporabi drog pri spolnih odnosih.
www.kemseks.si

LEZBIČNA KNJIŽNICA

Metelkova 6, Ljubljana (1. nadstropje)
Telefon: 01 432 73 68
sekcijaskuc@mail.ljudmila.org
www.ljudmila.org/lesbo/knjiznica.htm

SIQRD

Imenik slovenskih LGBT virov.
www.ljudmila.org/siqrd

LGBT ORGANIZACIJE**DIC LEGBITRA**

www.legebitra.si

DRUŠTVO DIH – ENAKOPRAVNI POD MAVRICO

www.dih.si

DRUŠTVO FRŠLUS

www.instagram.com/drustvo_frslus

DRUŠTVO PARADA PONOSA

www.ljubljanapride.org

KULTURNI CENTER Q

www.kulturnicenterq.org

KVARTIR

www.kvartir.org

MARIBOR SKOZI ROŽNATA OČALA

www.mkc.si/mb-skozi-roznata-ocala

MOJA MAVRICA

mojamavrica.si

NEFORMALNA SKUPINA MEDOTI

www.medoti.si

ŠKUC

www.skuc.org

ŠPORTNO DRUŠTVO OUT IN SLOVENIJA

www.outinslovenija.com

TRANSAKCIJA

www.transakcija.si

FONTRUNNER SLOVENIA

<https://fronrunnersslovenia.wixsite.com/frslo/sl>

KLUBI, BARI IN SAVNE**KLUB TIFFANY / KULTURNI CENTER Q**

Masarykova 24, Ljubljana (Metelkova mesto)
www.kulturnicenterq.org

KLUB MONOKEL

Masarykova 24, Ljubljana (Metelkova mesto)

SAVNA DISTRICT35

Stegne35, Ljubljana
www.district35.si

SAVNA GYMNASIVM

Ulica Pohorskega bataljona 34, Ljubljana
www.klub-libero.si

PRITLIČJE

Mestni trg 2, Ljubljana
www.pritlicje.si

K4 – ROZA

Kersnikova 4, Ljubljana
www.klub-k4.si

FORUMI**MAVRIČNI FORUM**

www.mavricni-forum.si

ROZALIJA

(za roza mame in očete)
www.rozalija.editboard.com

KULTURA**FESTIVAL LGBT FILMA**

Najstarejši tovrstni festival v Evropi. Poteka vsako leto v začetku decembra.
www.lgbtfilmfest.si

RDEČE ZORE

Mednarodni feministični in kvirski festival. Poteka vsako leto marca.
www.rdecezore.org

ZBIRKA LAMBDA

Zbirka literarnih in teoretskih del s področja homoseksualnosti.
www.ljudmila.org/siqrd/lambda

ZBIRKA VIZIBILIJ

Lezbična knjižna zbirka.
www.ljudmila.org/lesbo/vizibilija.htm

NI PRAV

Prijavi zločine iz sovraštva in sovražni govor.
www.niprav.si

ROZA ALARM

Prijave homofobije.
www.ljudmila.org/lesbo/alarm

CERTIFIKAT LGBT PRIJAZNO


Prejemniki certifikata se zavežejo, da v svoji organizaciji zagotavljajo boljše razumevanje temeljnih človekovih pravic LGBT oseb. Certifikat podeljuje Mestna občina Ljubljana.

NAROČI GEJM



SKENIRAJ.
NAROČI.
PREJMI.
PREBERI.





OSEBE, KI ŽIVIJO Z VIRUSOM HIV IN JEMLJEJO PROTIRETROVIRUSNO TERAPIJO SKLADNO Z NAVODILI TER IMAJO NEZAZNAVNO VIRUSNO BREME, BODO VERJETNO IMELE PRIMERLJIVO PRIČAKOVANO ŽIVLJENJSKO DOBO KOT HIV-NEGATIVNE OSEBE.

O morebitnih dodatnih vprašanjih se posvetujte s svojim zdravnikom.

Reference: Life expectancy for people living with HIV. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.aidsmap.com/about-hiv/life-expectancy-people-living-hiv#:~:text=For%20people%20who%20had%20a,78%20and%2081%20years%20respectively>. Zadnji dostop: November 2021.

Datum priprave informacije: avgust 2023. Koda materiala: SI-HIV-36-23

Vse pravice pridržane.

ViiV blagovne znamke so v lasti ali licencirane skupine podjetij ViiV Healthcare.

EL PHARMA d.o.o., Ljubljana